

PRITARTA
Šiaulių miesto savivaldybės tarybos
2014 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. T-93

**ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS
PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO 2013 METŲ ATASKAITA**

Šiauliai, 2014

TURINYS

I. SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA	3
II. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS SAVIVALDYBĖS VYKDYTAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS	4
III. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA	5
IV. BENDRUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ	6
V. VYKDYTOS VALSTYBINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS IR STRATEGIJOS	13
VI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ, VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS	21
VII. BENDRUOMENĖS, NEVALSTYBINIŲ ORGANIZACIJŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ, SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ DALYVAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLĄ	29
VIII. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMAS	40
IX. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS FINANSAVIMAS	43
X. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO SAVIVALDYBĖS VYKDOMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS	44
XI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS PRIEMONIŲ VYKDYMAS	44

I. SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

Įgyvendinant 2013-2015 m. Šiaulių miesto savivaldybės strateginio veiklos plano Bendruomenės sveikatinimo programą 2013 m. finansuoti 59 sveikatinimo projektai siekiant sukurti ir gerinti sąlygas miesto bendruomenei sveikatinti ir 7 projektai siekiant mažinti socialinius sveikatos netolygumus.

Didžiąją dalį visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų savivaldybėje vykdo Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, kuris 2013 m. vykdė 16 valstybinių visuomenės sveikatos programų ir 5 savivaldybės visuomenės sveikatos programas. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, vykdantys mokinių sveikatos priežiūrą mokyklose, 2013 m. organizavo ir vedė 1131 paskaitą, pamokas, diskusijas, debatus, kuriose dalyvavo 26026 asmenys. Buvo parengti 449 standai, 168 straipsniai, pranešimai, publikacijos internete, organizavo 291 konkursus, viktorinas ar kitus viešus sveikatinimo renginius 36775 dalyviams. Atlikta 2012 m. Šiaulių miesto visuomenės sveikatos būklės stebėseną.

2013 m. pradžioje Šiaulių mieste gyveno 106 470 asmenų, per penkerius metus gyventojų skaičius sumažėjo 9,7 tūkst. Esant per mažam gimstamumui, didelei migracijai ir ilgėjant vidutinei gyvenimo trukmei, stebima gyventojų senėjimo tendencija. Šiaulių mieste ir apskrityje daugiausia žmonių mirė nuo kraujotakos sistemų ligų, piktybinių navikų ir dėl išorinių mirties priežasčių. 2012 m. daugiausia užregistruota asmenų, sirgusių kvėpavimo sistemos, jungiamojo audinio ir skeleto - raumenų sistemos ir virškinimo sistemos ligomis. 2012 m. vaikams daugiausiai buvo nustatyta regos, širdies ir kraujagyslių, nervų ir kvėpavimo sistemos sutrikimų. 2012 m. Šiauliuose tuberkuliozės sergamumo dinamika didėjo, tačiau neviršijo nei šalies, nei apskrities sergamumo rodiklio. Užregistruoti 6 nauji ŽIV susirgimo atvejai. Šiaulių mieste diagnozuoti 701 nauji susirgimai piktybiniais navikais, t.y. 53 atvejais daugiau nei 2011 m. Šiauliuose gyvenantys vyrai dažniausiai sirgo priešinės liaukos, plaučių, odos piktybiniais navikais, moterys dažniausiai sirgo odos piktybiniais navikais, krūties, gaubtinės žarnos vėžiu.

Šiaulių miesto savivaldybės taryba priėmė 4 sprendimus, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktorius išleido 8 įsakymus visuomenės sveikatos priežiūros klausimais. Sveikatos skyriaus vedėja organizavo asmenų būtinąjį hospitalizavimą ir (ar) būtinąjį izoliavimą.

II. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS SAVIVALDYBĖS VYKDYTAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS

Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimai		
1.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2013-02-28 sprendimas Nr. T-50	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2006 m. rugpjūčio 23 d. sprendimo Nr. T-283 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro įsteigimo, nuostatų patvirtinimo ir vadovo“ pakeitimo
2.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2013-03-28 sprendimas Nr. T-71	Dėl pritarimo Šiaulių miesto savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2012 metų ataskaitai
3.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2013-05-30 sprendimas Nr. T-122	Dėl draudimo rūkyti Šiaulių miesto viešosiose vietose
4.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2013-10-31 sprendimas Nr. T-254	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2010 m. balandžio 29 d. sprendimo Nr. T-133 „Dėl Saugaus elgesio Šiaulių miesto vandens telkiniuose ir ant jų ledo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
Šiaulių miesto savivaldybės direktoriaus įsakymai		
1.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-01-29 įsakymas Nr. A-96	Dėl gripo epidemijos paskelbimo
2.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-01-31 įsakymas Nr. A-123	Dėl sveikatinimo projektų vertinimo komisijos
3.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-02-08 įsakymas Nr. A-173	Dėl Šiaulių miesto visuomenės sveikatos stebėsenos 2011-2013 metų programos įgyvendinimo 2012 metų priemonių plano patvirtinimo
4.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-02-26 įsakymas Nr. A-233	Dėl gripo epidemijos pabaigos
5.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-05-21 įsakymas Nr. A-612	Dėl Šiaulių miesto paplūdimių naudojimo įteisinimo
6.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-06-18 įsakymas Nr. A-753	Dėl rūkymo vietų nustatymo ir įrengimo
7.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-11-21 įsakymas Nr. A-1401	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. sausio 31 d. įsakymo nr. a-123 „Dėl sveikatinimo projektų vertinimo komisijos sudarymo“ pakeitimo

8.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-12-23 įsakymas Nr. A-1541	Dėl Šiaulių miesto pasirengimo gripo pandemijai plano patvirtinimo
Sveikatos skyriaus vedėjo įsakymai		
1.	Sveikatos skyriaus 2013-01-24 įsakymas Nr. SSVI-1	Dėl būtinojo hospitalizavimo

III. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

Išoriniai veiksniai	Poveikis visuomenės sveikatos priežiūros veiklai
Ribotos savivaldybės galimybės finansuoti visuomenės sveikatos priežiūrą.	Iš dalies neigiamas
Vėlai pasirašyta Sveikatinimo veiklos sutartis su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.	Iš dalies neigiamas
Tarpinstitucinio (ar tarpsektorinio) bendradarbiavimo trūkumas vykdant visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas.	Iš dalies neigiamas
Nepakankamai reglamentuota visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, vykdančių sveikatos priežiūrą mokyklose, sveikatos ugdymo veikla (nėra numatytų kontaktinių valandų, kurių metu visų amžiaus grupių mokiniai sistemingai gautų svarbiausias žinias sveikatos stiprinimo ir ligų prevencijos klausimais).	Iš dalies neigiamas
Nėra sukurtos ir įdiegtos kompiuterizuotos duomenų bazės – mokinių sveikatos rodiklių stebėsenai. Dalis visuomenės sveikatos priežiūros specialistų neturi techninės įrangos – kompiuterių, spausdintuvų. Dėl mažėjančio finansavimo švietimo ugdymo įstaigoms, specialistai neturi galimybių naudotis mokyklos kompiuterine technika.	Iš dalies neigiamas
Nėra sukurtos visuomenės sveikatos priežiūros specialisto kokybinio darbo įvertinimo sistemos.	Iš dalies neigiamas

Vidiniai veiksniai	Poveikis visuomenės sveikatos priežiūros veiklai
Šiaulių miesto savivaldybės Sveikatos skyriaus darbuotojų kaita	Neigiamas
Žmogiškųjų išteklių stoka	Neigiamas
Bendrojo lavinimo mokyklų vadovų, pedagogų ir tėvų nepakankama samprata apie visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, vyrauja tradicinis požiūris į visuomenės sveikatos priežiūros specialisto veiklą, kuri tenkina medicinos poreikius, kai gydymo veiklos objektas yra mokinių susirgimai.	Iš dalies neigiamas

Savivaldybės gyventojų pasyvumas organizuojant ir įgyvendinant sveikos gyvensenos propagavimo priemones, nepakankamas dėmesys ir individuali atsakomybė už savo sveikatą.	Iš dalies neigiamas
Septintus metus veikiantis Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Gerėja visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimas savivaldybėje.	Teigiamas

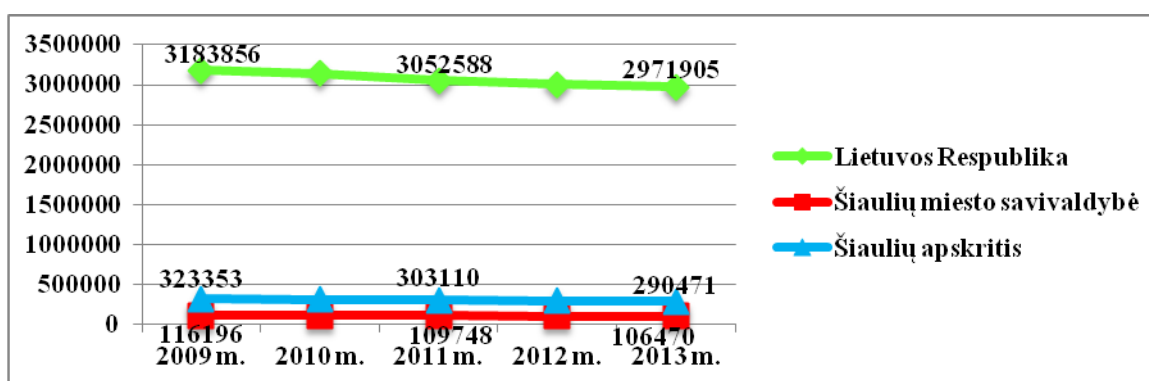
IV. BENDRUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ

Šiaulių miesto visuomenės sveikatos būklės stebėseną 2012 m. vykdėta pagal Šiaulių miesto visuomenės sveikatos stebėsenos 2011-2013 metų programą, patvirtintą Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2011 m. spalio 27 d. nutarimu Nr. T-303 „Dėl Šiaulių miesto visuomenės sveikatos stebėsenos 2011-2013 m. programos patvirtinimo“. Visuomenės sveikatos stebėsenos vykdymą savivaldybėse reglamentuoja Bendrieji savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2013 m. gruodžio 19 d. įsakymo Nr. V-1203 „Dėl Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo pakeitimo“.

Demografinė situacija

Gyventojų skaičius pastaruosius du dešimtmečius mažėja dėl aukšto mirtingumo lygio, per žemo gimstamumo lygio, neužtikrinančio kartų kaitos, jaunų darbingų žmonių emigracijos, šeimos sampratos kitimo, kai šeimos kūrimas nukeliamas vėlesniam laikui.

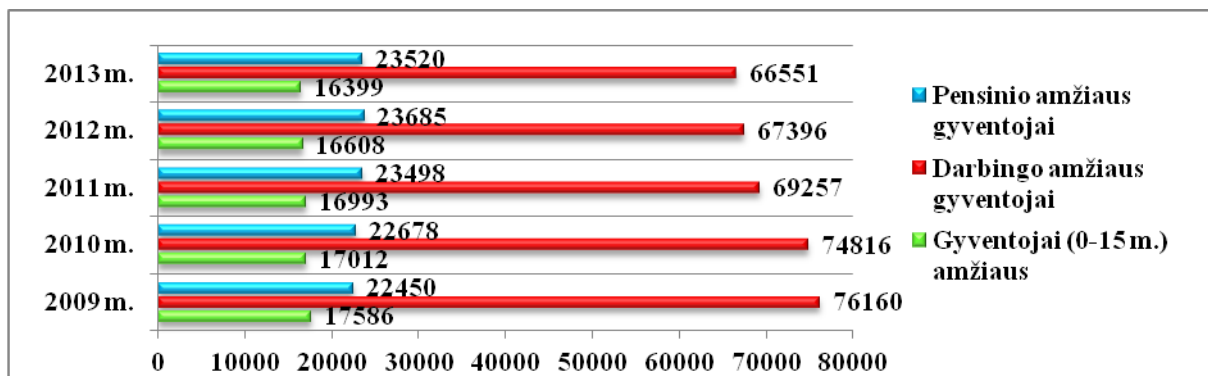
Vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatais, buvo iš naujo perskaičiuotas 2001 – 2012 m. gyventojų skaičius. Paaiškėjo, kad per penkerius metus gyventojų skaičius šalyje sumažėjo 211,9 tūkst. 2009 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 3 183,8 tūkst. gyventojų, 2011 m. pradžioje – 3 052,6 tūkst., 2013 m. pradžioje – 2 971,9 tūkst. Šiaulių mieste gyventojų skaičius sumažėjo 9,7 tūkst. 2009 m. pradžioje mieste gyveno 116 196 žmonės, 2011 m. pradžioje – 109 748, 2013 m. pradžioje – 106 470 asmenų (žr. 1 pav.).

1 pav. Gyventojų skaičius Šiaulių miesto savivaldybėje, apskrityje ir Lietuvos Respublikoje 2009-2013 m. pradžioje (abs. sk.)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

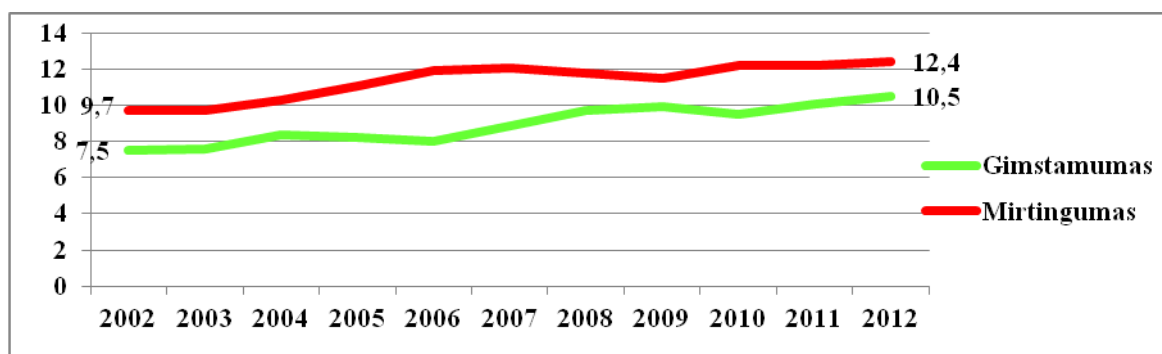
Esant per mažam gimstamumui, didelei migracijai ir ilgėjant vidutinei gyvenimo trukmei, stebima gyventojų senėjimo tendencija. Kasmet mažėja darbingo amžiaus gyventojų ir vaikų (0-15 m.) skaičius, o pensinio amžiaus gyventojų skaičius auga. 2009 m. pradžioje Šiaulių mieste buvo 17 586 vaikai (0-15 m. amžiaus), 76 160 darbingi gyventojai, 22 450 pensinio amžiaus asmenys. 2013 m. pradžioje vaikų (16 399) ir darbingų asmenų (66 551) skaičius sumažėjo, o pensinio amžiaus gyventojų (23 520) augo (žr. 2 pav.).

2 pav. Gyventojų skaičius pagal amžiaus grupes Šiaulių miesto savivaldybėje 2009-2013 m. pradžioje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Mirtingumas nuo trečiojo tūkstantmečio pradžios Šiaulių mieste susilygino su gimstamumu, o nuo 2001 m. gyventojų mirtingumas pradėjo augti. Per dešimtmetį mirtingumo rodiklis mieste visada buvo didesnis už gimstamumo rodiklį. Gimstamumas 2012 m. siekė 10,5/1 000 gyv., mirtingumas - 12,4/1 000 gyv. (žr. 3 pav.).

3 pav. Gimstamumo ir mirtingumo dinamika Šiaulių miesto savivaldybėje 2002-2012 m. (1 000 gyv.)

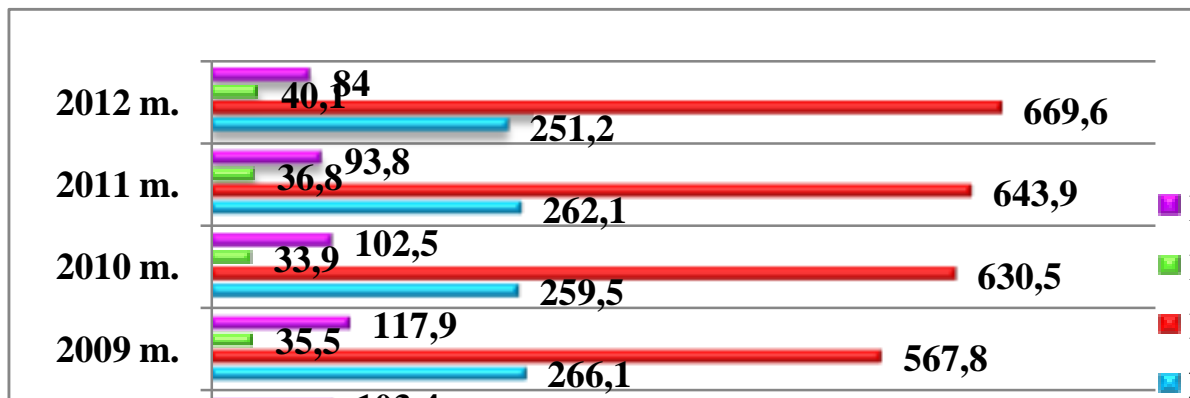
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Natūralaus gyventojų prieaugis – skirtumas tarp gimstamumo ir mirtingumo rodiklių. Nuo 2001 m. šis rodiklis Šiaulių mieste yra neigiamas.

Vertinant gyventojų sveikatą labai svarbus rodiklis yra kūdikių iki 1 metų mirtingumas, kuris atspindi šalies socialinę – ekonominę situaciją bei sveikatos priežiūros kokybę. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Šiaulių mieste 2010 m. šis rodiklis siekė 5,6/1 000 gimusių, 2011 m. ir 2012 m. sumažėjo perpus ir siekė 1,8/1 000 gimusių.

Per paskutinius dešimt metų Lietuvoje, Šiaulių mieste ir apskrityje daugiausia žmonių mirė nuo kraujotakos sistemų ligų, piktybinių navikų ir dėl išorinių mirties priežasčių (savižudybių, transporto įvykių, apsinuodijimų alkoholiu, paskendimų, sušalimų).

Apžvelgiant mirties priežasčių struktūrą 2008 – 2012 m. Šiaulių mieste matyti, kad nuo 2010 m. augo mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų. 2010 m. šis rodiklis siekė 630,5/100 000 gyv., 2011 m. - 643,3/100 000 gyv., 2012 m. padidėjo iki 669,6/100 000 gyv. Mirtingumas nuo piktybinių navikų nuo 2009 m. pradėjo mažėti. 2008 m. rodiklis siekė 276/100 000 gyv., 2010 m. – 259,5/100 000 gyv., o 2012 m. – 251,2/100 000 gyv. Mirtingumas dėl išorinių mirties priežasčių nuo 2010 m. mažėjo. 2008 m. rodiklis siekė 103,4/100 000 gyv., 2011 m. - 93,8/100 000 gyv., o 2012 m. nukrito iki 84/100 000 gyv.) (žr. 4 pav.).

4 pav. Mirties priežasčių struktūra Šiaulių miesto savivaldybėje 2008-2012 m.
(100 000 gyv.)

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Gyventojų užimtumo tyrimo duomenimis, 2011 m. Šiaulių mieste dirbo 50,6 tūkst. gyventojų. 2012 m. dirbančiųjų skaičius mažėjo ir mieste siekė 50,4 tūkst. Šiaulių mieste per dešimtmetį mažiausias bedarbių skaičius buvo 2006 - 2007 m. (1,7 tūkst.), didžiausias – 2010 m. (10,4 tūkst.). 2012 m. bedarbių skaičius mieste sumažėjo ir siekė 6,1 tūkst.

Lietuvoje nėščiąjų, gimdyvių ir naujagimių sveikata – prioritetinė sveikatos priežiūros sritys. Daugiau nei pusę Šiaulių miesto gyventojų sudaro moterys, iš kurių 43,6 proc. yra vaisingo amžiaus (15 - 49 m.). Šiaulių mieste 2001 - 2006 m. gimusiųjų skaičius kito netolygiai. 2007 - 2009 m. jų skaičius augo (2007 m. gimė 1 058, 2009 m. – 1 138 naujagimiai). 2010 m. gimusiųjų (1 066) skaičius mažėjo, o nuo 2011 m. vėl pradėjo didėti (2011 m. gimė 1 094, o 2012 m. – 1 127 naujagimiai). Daugiausia šalyje ir Šiaulių mieste pastarąjį dešimtmetį gimdė 25 - 29 m. amžiaus moterys.

Lietuvoje aborto problema nėra plačiai ir nuodugniai ištirta. Moters sprendimą pasirinkti abortą dažnai lemia ne tiek išoriniai, kiek vidiniai veiksniai. Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, pastaraisiais metais dirbtinių abortų skaičius šalyje mažėjo. Šiaulių mieste nuo 2010 m. šių abortų skaičius kasmet auga. 2010 m. dirbtinių abortų skaičius siekė 297, 2011 m. - 295. 2012 m. mieste buvo atlikti 355 dirbtiniai abortai moters pageidavimu. Neramina tai, kad dirbtiniai abortai daromi nepilnametėms ir, kad jos dažnai nutraukia savo pirmąjį nėštumą. Iš keturiolikos 15 - 17 m. amžiaus merginų nutrauktų nėštumų, dešimt buvo pirmojo nėštumo nutraukimas.

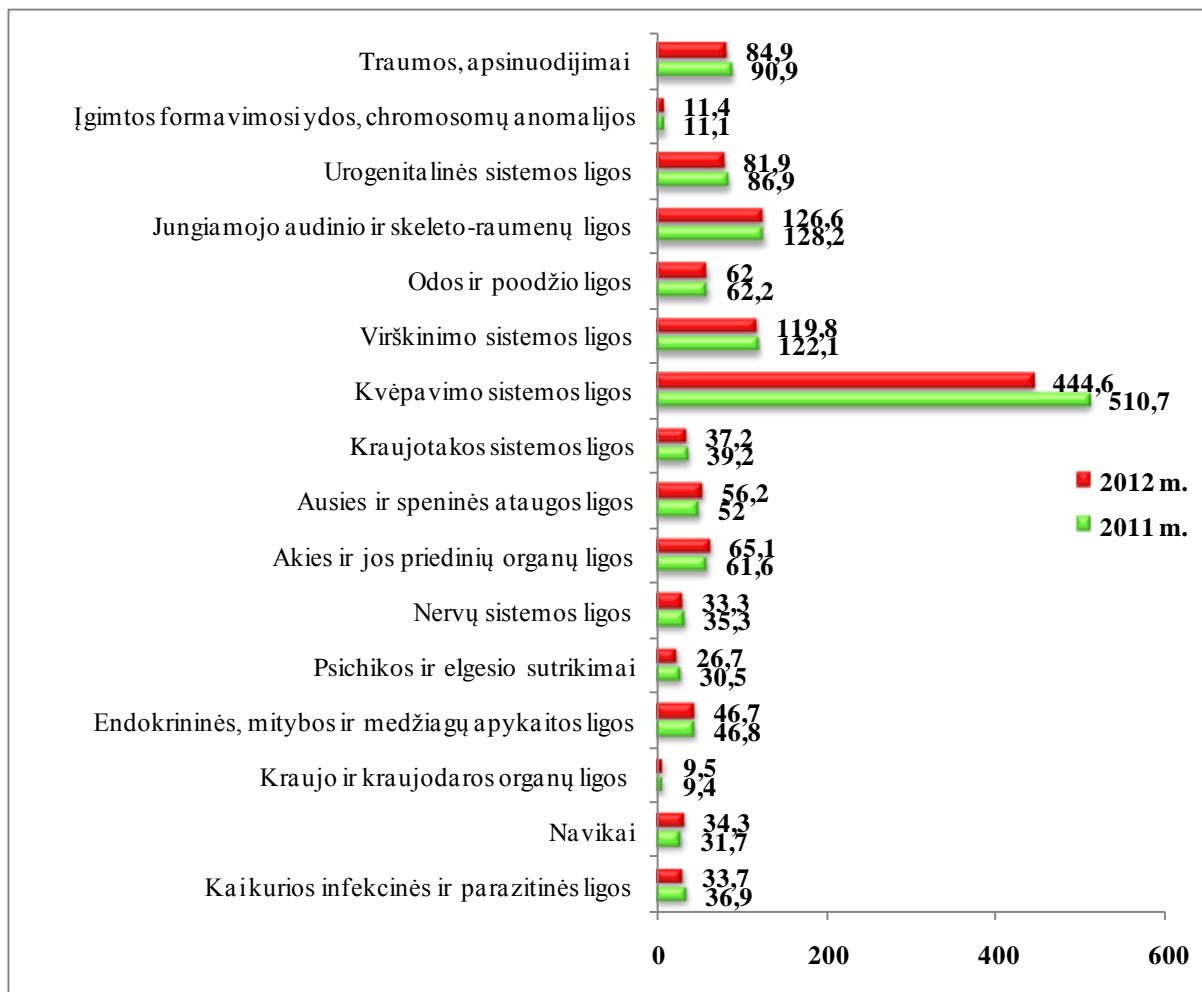
Gyventojų sergamumas

Gyventojų sergamumas - vienas svarbiausių sveikatos statistikos rodiklių. Tai naujai nustatytų ligų atvejų skaičius per tam tikrą laikotarpį tarp tam tikros teritorijos gyventojų. Duomenys apie sergamumą tam tikromis ligomis yra labai svarbūs vertinant gyventojų sveikatą, nustatant prioritetines sveikatos problemas. Nuolat analizuojami sergamumo duomenys leidžia prognozuoti pokyčius, skatina visuomenės mokslo plėtotę.

Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, 2012 m. Šiaulių miesto ambulatorines ir stacionarines paslaugas teikiančiose sveikatos priežiūros įstaigose buvo užregistruoti 144 002 sergantys asmenys, kuriems diagnozuota bent viena liga ar susirgimas.

2012 m., kaip ir 2011 m. (nors 2012 m. šių sistemų susirgimų registruota mažiau) daugiausia užregistruota asmenų, sirgusių kvėpavimo sistemos ligomis (444,6/1 000 gyv.), jungiamojo audinio ir skeleto - raumenų sistemos ligomis (126,6/1 000 gyv.), virškinimo sistemos ligomis (119,8/1 000 gyv.), traumos, apsinuodijimai ir kiti išorinių priežasčių padariniai sudarė 84,9/1 000 gyv.(žr. 5 pav.).

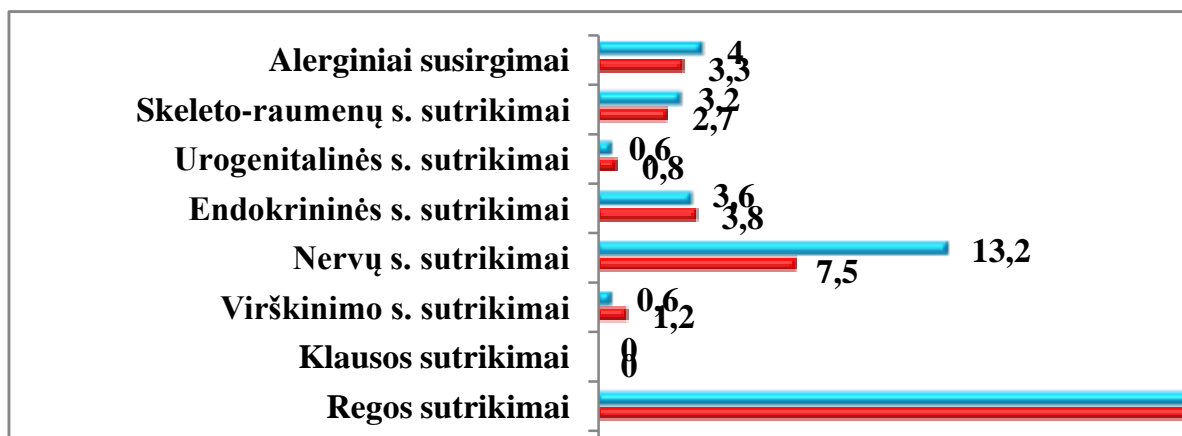

5 pav. Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų sergamumas 2011-2012 m. (1 000 gyv.)

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

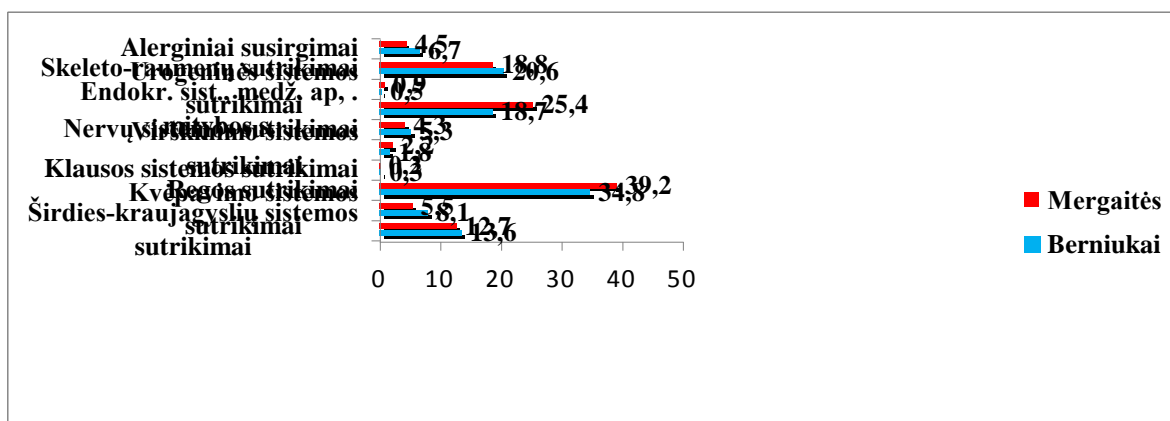
Vaikų sveikata. Mokslininkai, tyrinėjantys vaikų sveikatą, pastaraisiais metais pastebi, kad šalyje mažėja geros sveikatos vaikų, o daugėja turinčių įvairių sveikatos sutrikimų ir sergančių lėtinėmis ligomis. 2012 m. iš 4 232 patikrintų ikimokyklinę ugdymo įstaigą lankančių vaikų 1 969 (46,5 proc.) buvo sveiki, o 2 354 (54,5 proc.) turėjo sveikatos sutrikimų. Berniukai turėjo daugiau sveikatos sutrikimų nei mergaitės. 2012 m. vaikams daugiausiai buvo nustatyta regos, širdies ir kraujagyslių, nervų ir kvėpavimo sistemos sutrikimų (žr. 6 pav.).

6 pav. Mergaičių ir berniukų sergamumas pagal ligų klasifikaciją 2012 m. (proc.)

Šaltinis: Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

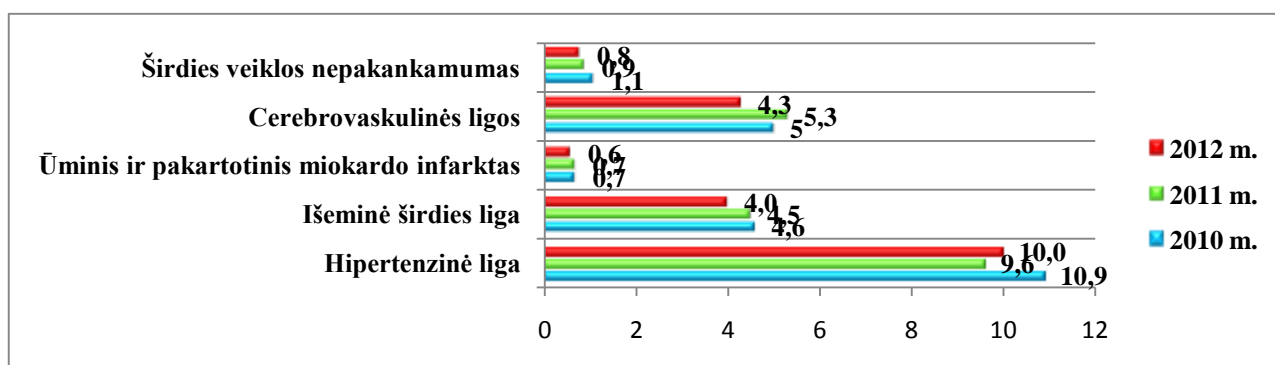
Šiaulių miesto bendrojo lavinimo mokyklų mokinių skaičius kasmet mažėja ir 2012 m. tesiekia 13 425. Pasitikrinusių profilaktiškai sveikatą mokinių buvo 13 227 (98,5 proc.) (6 632 mergaitės ir 6 595 berniukai). Iš pasitikrinusių sveikatą mokinių – 28,6 proc. (3 786) yra sveiki, 71,4 proc. (9 461) turi sutrikimų. Mergaitės turėjo daugiau regėjimo, endokrininės sistemos, medžiagų apykaitos, mitybos sutrikimų, o berniukams, nei mergaitėms daugiau nustatyta nervų sistemos, skeleto-raumenų, kvėpavimo sistemos sutrikimų bei alerginių susirgimų (žr. 7 pav.).

7 pav. Mokinių sergamumas pagal ligų klasifikaciją lyginant pagal lytį 2012 m.(proc.)

Šaltinis: Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Širdies ir kraujagyslių ligos yra viena svarbiausių ne tik medicinos, bet ir socialinių problemų. 2012 m. Šiaulių mieste, ambulatorines paslaugas teikiančiose asmens priežiūros įstaigose, užregistruoti 3 988 nauji sergamumo kraujotakos sistemos ligomis atvejai (sirgo 2 328 moterys ir 1 660 vyrų.). 2012 m. hipertenzine liga sirgo 1 067 (10,0/1000 gyv.) Šiaulių miesto gyventojai, tai yra 24 gyventojais daugiau nei 2011 m. Nežymiai 2012 m. sumažėjo sergamumas širdies veiklos nepakankamumu, ūminiu ir pakartotiniu miokardo infarktu bei išemine širdies liga. Cerebrovaskulinėmis ligomis 2012 m. sirgo 118 žmonėmis mažiau nei 2011 m. (žr. 8 pav.).

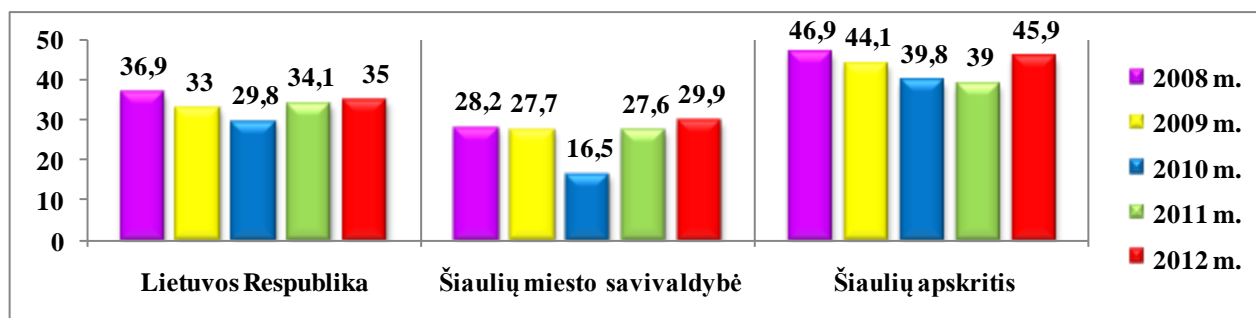
8 pav. Sergamumas kraujotakos sistemos ligomis Šiaulių miesto savivaldybėje 2010-2012 m. (1 000 gyv.)

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Šiaulių mieste 2012 m. užregistruoti 31 538 gyventojai (1 131 gyventojais mažiau nei 2011 m.) susirgę ūimomis užkrečiamomis ligomis. Didžiąją dalį (92,9 proc.) visų susirgimų sudaro ūmios

viršutinių kvėpavimo takų infekcijos (ŪVKTI) (29 314 atv.). Kitų epidemiologiškai valdomų infekcijų užregistruota 6,8 proc. (2 150 atv.), gripo 0,3 proc. (74 atv.).

Tuberkuliozė - labiausiai išplitusi visame pasaulyje užkrečiamoji liga. Jos plitimui svarbiausią reikšmę turi medicininiai, socialiniai ir ekonominiai faktoriai. 2012 m. Šiauliuose tuberkuliozės sergamumo dinamika didėjo, tačiau neviršijo nei šalies, nei apskrities sergamumo rodiklio (žr. 9 pav.). Mieste užregistruoti 32 nauji plaučių ir 2 ekstrapulmonalinės tuberkuliozės atvejai. Plaučių tuberkulioze kelis kartus daugiau serga vyrai nei moterys (2012 m. susirgo 10 moterų ir 22 vyrai).

9 pav. Sergamumo plaučių tuberkulioze dinamika Šiaulių miesto savivaldybėje, apskrityje ir Lietuvos Respublikoje 2008-2012 m. (100 000 gyv.)

Šaltinis: Šiaulių visuomenės sveikatos centras

Lytiniu būdu plintančios ligos (LPL) yra vienos iš labiausiai paplitusių užkrečiamųjų ligų pasaulyje. 2012 m. sergamumo sifiliu rodiklis Šiaulių mieste (9,3/100 000 gyv.), lyginant su 2008 (4,3/100 000 gyv.) ir 2011 m. (4,6/100 000 gyv.) padidėjo, o sergamumo gonoreja rodiklis nuo 11,4/100 000 gyv. 2010 m. sumažėjo iki 5,6/100 000 gyv. 2012 m. Užregistruoti 6 nauji ŽIV (5 vyrai ir 1 moteris) susirgimo atvejai. Lyginant su praėjusiais metais ŽIV naujų atvejų skaičius sumažėjo dvigubai.

Psichikos sveikata yra neatsiejama bendrosios sveikatos priežiūros dalis. Visuomenės psichikos sveikatai didelės įtakos turi biologiniai, socialiniai ir psichologiniai veiksniai. 2012 m. Šiaulių mieste buvo užregistruoti 2 864 asmenys, sergantys psichikos ir elgesio sutrikimais, tai sudarė 2 674,6/100 000 gyv. Psichologinės raidos sutrikimams teko 1 113,2/100 000 gyv., elgesio ir emocijų sutrikimams, prasidedantiems vaikystėje ir paauglystėje - 386,6/100 000 gyv., nuotaikos sutrikimams - 180,2/100 000 gyv.

Šiaulių mieste diagnozuoti 701 nauji susirgimai piktybiniais navikais (340 vyrams ir 361 moterims) t.y. 53 atvejais daugiau nei 2011 m. Šiauliuose gyvenantys vyrai dažniausiai sirgo priešinės liaukos, plaučių, odos piktybiniais navikais, moterys dažniausiai sirgo odos piktybiniais navikais, krūties, gaubtinės žarnos vėžiu. Daugiau nei pusė naujų susirgimų piktybiniais navikais atvejų diagnozuoti I-II susirgimo stadijoje.

Šiaulių mieste 2012 m. įvyko 161 eismo įvykis (15,0/10 000 gyv.), kurių metu 6 (0,6/10 000 gyv.) žmonės žuvo ir 177 (16,5/10 000 gyv.) buvo sužeisti. Lyginant su 2011 m., eismo įvykių skaičius padidėjo 15,4 proc., trigubai padidėjo žuvusiųjų skaičius.

Profesinių ligų registro duomenimis, Šiaulių mieste 2012 m. nustatytos 6 profesinės ligos (11,9/100 000 užimtų gyventojų.) (5 moterims ir 1 vyrui). 2011 m. buvo nustatyti 5 profesiniai susirgimai. 2012 m. įvyko 116 nelaimingų atsitikimų darbe (3 mirtini, 6 sunkūs ir 107 lengvi). 2011 m. mieste įvyko 140 nelaimingų atsitikimų darbe (127 lengvi, 8 sunkūs ir 5 mirtini).

Šiaulių mieste sveikatos priežiūros įstaigose dirbančių specialistų didžiausią dalį sudarė specialistai su aukštuoju ar aukštesnioju medicinos išsilavinimu (ne gydytojai), mažiausią - odontologai. 2012 m. apsilankymai pas gydytojus siekė jau 1 127,2 tūkst. ir sudarė 10,5 karto vienam gyventojui. Daugiau kartų miesto gyventojai lankėsi pas pirminės sveikatos priežiūros paslaugas teikiančius gydytojus.

Aplinkos oro kokybės stebėjimas. 2012 m. kietųjų dalelių KD10 koncentracija 35 kartus viršijo paros ribinę vertę ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Dujinių teršalų (CO, NO₂, SO₂) koncentracija miesto aplinkos ore neviršijo ribinių verčių. Didžiausia oro tarša išmatuota centrinėje miesto dalyje, Dubijos - Žemaitės g. sankryžos aplinkoje ir šiauriniame pramoniniame rajone, S. Daukanto ir J. Basanavičiaus g. aplinkoje. Vidutiniškai užteršta rytinėje miesto dalyje Dubijos - Serbentų g. aplinkoje, pietinėje miesto dalyje, Pramonės - Serbentų g. ir Pramonės - Tilžės g. sankryžų aplinkoje. Mažiausia kompleksinė oro tarša gauta pietinėje miesto dalyje, Gytarių mikrorajono aplinkoje. Lyginant su 2011 m. to paties laikotarpio tyrimų duomenimis, sąlyginai neužterštos teritorijos dalis padidėjo nuo 4,0 iki 10,0 proc., mažai užterštos teritorijos dalis padidėjo nuo 46,0 iki 52,0 proc., vidutiniškai užterštos teritorijos dalis sumažėjo nuo 48,0 iki 36,0 proc., stipriai užterštos teritorijos plotas nepakito. Kompleksinės oro taršos erdvinį pasiskirstymą žiemos sezono metu lėmė intensyvus šildymas ir nepalankios teršalų sklaidai meteorologinės sąlygos.

Maudyklų vandens kokybės stebėjimas. 2012 m. maudymosi sezono metu, Šiaulių miesto maudyklų vandenyje septynis kartus nustatyta padidėjusi mikrobiologinė tarša. Išsamią ataskaitą apie Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklę galite rasti Šiaulių miesto visuomenės sveikatos biuro interneto tinklapyje adresu: www.sveikatos-biuras.lt prie naujienų skyriaus „Stebėsenos rodikliai“.

V. VYKDYTOS VALSTYBINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS IR STRATEGIJOS

Valstybinės programos, strategijos	Tikslai	Įvykdytos priemonės	Pasiiekti rezultatai	Neįvykdytos priemonės, jų priežastys
Asmenų, priskirtų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programa	Sumažinti sergamumą ūminiais kardiovaskuliniais sindromais (nestabili krūtinės angina ar miokardo infarktu, praeinančiu smegenų išemijos priepuoliu ar smegenų infarktu, periferinių arterijų tromboze), nustatyti naujus latentinių aterosklerozės būklių (miego arterijų, stenozės, periferinių arterijų ligos, nebylios miokardo išemijos) ir cukrinio diabeto atvejus, siekiant sumažinti pacientų neįgalumą ir mirtinumą dėl širdies ir kraujagyslių ligų.	Informavimo apie didelę širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę, šios tikimybės įvertinimo, pirminės prevencijos priemonių plano sudarymo ar siuntimo išsamiai įvertinti širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę paslauga.	<ul style="list-style-type: none"> • Vykdytas projektas „Gera sveikata dabar – tvirtas pamatas ateičiai“. Reguliariai matuojamas kraujo spaudimas, analizuojami duomenys, konsultuojami 1767 mokiniai, sergantys lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis ar turintys rizikos veiksnių jomis susirgti. 1000 individualių mokymų „Moku „Moku pasiskaičiuoti pulsą, pasimatuoti arterinį kraujo spaudimą, apskaičiuoti kūno masės indeksą ir kt. kūno rodiklius“ (dalyvių sk. 1000). 51 akcija „Sužinok savo kūno masės indeksą ir kitus kūno rodiklius“ bei „Moku pasiskaičiuoti pulsą ir arterinį kraujo spaudimą“ (dalyvių sk. 1184); • plakatas (formatas A1) „Nemokamai pasitikrink sveikatą ir užtrenk duris ligai“. Iškabinti (15 vnt.) trijose asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir eksponuoti 42 dienas; • knygelė „KMI. Ką kūnas kalba apie tave?“ (2000 vnt.); • atmintinė „Aš myliu savo širdį“ (2000 vnt.); • 1 publikacija spaudoje; • 2 publikacijos internete; • 2 stendai. 	–
Vaikų dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa		Krūminių dantų dengimas silantinėmis medžiagomis.	<ul style="list-style-type: none"> • Plakatas (formatas A1) „Nemokamai pasitikrink sveikatą ir užtrenk duris ligai“. Iškabinti (15 vnt.) trijose asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir eksponuoti 42 dienas; • informacinis leidinys „Laiškas – tėvams, priedas – vaikams“ (3000 vnt.); • 1 publikacija spaudoje; 	–

Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programa	Sumažinti Lietuvos moterų mirtingumą nuo krūties piktybinių navikų.	Informavimo dėl krūties piktybinių navikų profilaktikos paslauga.	<ul style="list-style-type: none"> • 2 publikacijos internete. • Plakatas (formatas A1) „Nemokamai pasitikrink sveikatą ir užtrenk duris ligai“. Iškabinti (15 vnt.) trijose asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir eksponuoti 42 dienas; • dušo kortelė „Mums rūpi Jūsų sveikata“ (1500 vnt.); • 1 radijo laida; • 5 publikacijos internete; • 1 publikacija spaudoje; • 1 stendas. 	–
Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių programa	Sumažinti Lietuvos moterų sergamumą gimdos kaklelio piktybiniais navikais bei mirtingumą nuo šios ligos.	Informavimo dėl gimdos kaklelio piktybinių navikų profilaktikos paslauga.	<ul style="list-style-type: none"> • Plakatas (formatas A1) „Nemokamai pasitikrink sveikatą ir užtrenk duris ligai“. Iškabinti (15 vnt.) trijose asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir eksponuoti 42 dienas; • 1 radijo laida; • 5 publikacijos internete; • 1 publikacija spaudoje; • 1 stendas. 	–
Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa	Pagerinti ankstyvųjų priešinės liaukos vėžio stadijų diagnostiką, taikyti radikalius priešinės liaukos vėžio gydymo metodus, siekiant pailginti sergančiųjų išgyvenamumo trukmę bei sumažinti pacientų neįgalumą ir mirtingumą dėl šios ligos.	Informavimo apie ankstyvąją priešinės liaukos vėžio diagnostiką paslauga.	<ul style="list-style-type: none"> • Plakatas (formatas A1) „Nemokamai pasitikrink sveikatą ir užtrenk duris ligai“. Iškabinti (15 vnt.) trijose asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir eksponuoti 42 dienas; • 1 radijo laida; • 5 publikacijos internete; • 1 publikacija spaudoje; • 1 stendas. 	–
Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programa	Pagerinti ankstyvųjų storosios žarnos vėžio stadijų išaiškinamumą ir sumažinti mirtingumą dėl šios ligos.		<ul style="list-style-type: none"> • Plakatas (formatas A1) „Nemokamai pasitikrink sveikatą ir užtrenk duris ligai“. Iškabinti (15 vnt.) trijose asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir eksponuoti 42 dienas; • 1 radijo laida; • 5 publikacijos internete; • 1 publikacija spaudoje. 	

<p>Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. ISAK–494</p>	<p>Ugdyti asmenį, motyvuotą sveikai gyventi, nevartoti alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų.</p>	<p>10.1. siekti, kad ugdytiniai suprastų neigiamą alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikį žmogaus sveikatai ir visuomenei; 10.2. skatinti sveiko, turiningo gyvenimo nuostatų ir įgūdžių ugdymąsi; 10.3. ugdyti gebėjimus, skatinančius atsisakyti alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų, prireikus kreiptis pagalbos ir konstruktyviai spręsti problemas; 10.4. ugdyti kritinį mąstymą, atsakomybę už savo veiksmus ir elgesį; 10.5. suteikti informacijos apie prevencinės, medicininės, psichologinės, socialinės, teisinės pagalbos galimybes ir institucijas, skatinti ugdytinių gebėjimą kreiptis pagalbos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 53 pranešimai, paskaitos, pamokos (dalyvių sk. 1218); • 61 diskusija, debatai, kiti aktyvaus mokymo būdai (dalyvių sk. 1346); • 20 konkursų, viktorinų varžybų ir kt. viešų renginių (dalyvių sk. 3863); • 7 video- ir audio siužetai per TV mokyklose; • 6 televizijos laidos; • 68 straipsniai, pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete; • 33 standai mokyklose; • 3 paskaitos – diskusijos mokiniams „Rūkymas – ne pasirinkimas, o spąstai“; • akcija „Gimiau nerūkantis“; • 2000 egz. atmintinės „Rūkymas ne pasirinkimas, o spąstai“ merginoms ir moterims; • 53 straipsniai, pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete; • 2 informaciniai standai Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biure; • mokymas apie alkoholio ir narkotikų žalą – 166 asmenys. 	
<p>Rengimo šeimai ir lytiškumo ugdymo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. ISAK–4179.</p>	<p>Ugdyti brandžią asmenybę ir rengti mokinius šeimos gyvenimui.</p>	<p>1. Suteikta žinių apie šeimą, pateikta visuminė lytiškumo samprata. 2. Vykdoma ankstyvų lytinių santykių ir su jais susijusių problemų prevencija.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 63 pranešimai, paskaitos, pamokos (dalyvių sk. 1070); • 60 diskusijų, debatų, kitų aktyvaus mokymo būdų (dalyvių sk. 1033); • 17 konkursų, viktorinų varžybų ir kt. viešų renginių (dalyvių sk. 90); • 3 video- ir audio siužetai per TV mokyklose; • 18 stendų; • 2 paskaitos - diskusijos mergaitėms „Tai, ko mergaitės nenori klausyti, bet turėtų žinoti“; • atmintinė apie lytiškumą mergaitėms (2000 vnt.). 	<p>–</p>
<p>Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos mokymo programa mokinių tėvams, patvirtinta</p>	<p>Mokinių tėvų švietimas ir jų skatinimas aktyviai dalyvauti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo</p>	<p>Suteikta mokinių tėvams objektyvi informacija apie psichoaktyvias medžiagas, jų vartojimo priežastis, pasekmes, priklausomybių pavojus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2 paskaitos-diskusijos tėvams „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo rizika“; • 53 straipsniai, pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete; 	

Specialios pedagogikos ir psichologijos centro direktorės 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. (1.3) V-263	prevencijoje.		<ul style="list-style-type: none"> • 2 informaciniai standai Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biure; • 6 televizijos laidos. 	
Valstybinės triukšmo prevencijos veikslių 2007–2013 metų programos įgyvendinimo 2009–2013 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. 157	Numatyti kompleksinius ir koordinuotus veiksmus siekiant valdyti triukšmą ir jo poveikį visuomenės sveikatai.	<p>4.1. Pagal kompetenciją teikti visuomenei informaciją triukšmo prevencijos klausimais.</p> <p>4.2. Organizuoti Tarptautinės triukšmo supratimo dienos minėjimą.</p> <p>4.3. Organizuoti informacinės medžiagos apie triukšmo žalą parengimą ir pateikimą per visuomenės informavimo priemones, mokymo įstaigas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 14 pranešimų, paskaitų, pamokų (dalyvių sk. 66); • 1 Šiaulių miesto mokinių konferencija „Triukšmo prevencija mokyklose: gerosios patirties sklaida“ (dalyvių sk. 66); • 1 video- ir audio siužetai per TV mokykloje; • 15 straipsnių/pranešimų spaudoje/internete; • 2 interviu televizijoms; • 15 stendų; • 6. Lipdukas „Kalbėk tyliau, aš tave girdžiu“ (2143 egz.); • akcija „Saugokis triukšmo, paklausk tylos“; • 1 Informacinis standas Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biure. 	

<p>Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2010-2014 metų programos įgyvendinimo priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2010 m. liepos 7 d. įsakymu Nr.A1-323</p>	<p>3.1. užtikrinti, kad nuosekliai, kompleksiskai ir sistemingai visose srityse būtų įgyvendinamos Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo nuostatos; 3.2. įgyvendinti Europos Sąjungos ir tarptautinius įsipareigojimus moterų ir vyrų lygybės srityje.</p>	<p>16 uždavinio priemonės: 16.1 Rengti ir nuolat skleisti moksliskai pagrįstą informaciją apie sveikatą stiprinančio elgesio įtaką moterų ir ypač vyrų gyvenimo trukmei, pareigą rūpintis savo sveikata. 16.2. Organizuoti paskaitas moterims ir vyrams apie šeimos prokreacines funkcijas, asmens vaisingumo išsaugojimą ir puoselėjimą, įskaitant apsisaugojimą nuo lytiškai plintančių ligų.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Plakatas (formatas A1) „Nemokamai pasitikrink sveikatą ir užtrenk duris ligai“. Išskabinti (15 vnt.) trijose asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir eksponuoti 42 dienas; • 40 televizijos ir radijo laidų, video ir audio siužetų; • 284 straipsniai, pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete; • 50 standų. 	
		<p>17 uždavinio, mažinti sergamumą širdies ir kraujagyslių ligomis, pacientų neįgalumą ir mirtingumą dėl šių ligų, priemonė: Įgyvendinti Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programą, užtikrinant didesnę šios programos paslaugų prieinamumą.</p>		
		<p>18. uždavinio priemonės: 18.1. Rengti ir skleisti informaciją moterims apie galimybes pasitikrinti dėl krūtų ir gimdos kaklelio piktybinių susirgimų. 18.2. Rengti ir skleisti informaciją apie galimybes pasitikrinti dėl priešinės liaukos piktybinių susirgimų.</p>		
		<p>IV uždavinio priemonė 2. Plėtoti mokslinius tyrimus, diegti mokslu ir gerąja patirtimi pagrįstas metodikas (prevencijos, sveikatos priežiūros diagnostikos, reabilitacijos ir socialinės reintegracijos, nusikalstamų veikų prevencijos ir atskleidimo, informacijos rinkimo ir kita).</p>		

<p>Nacionalinė jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1715</p>	<p>1.5. Plėtoti jaunimo sveikatos apsaugos sistemą – gerinti jaunimo sveikatos stebėseną, skatinti sveikatingumą ir fizinį aktyvumą bei užtikrinti įvairių priklausomybės formų prevenciją.</p>	<p>1.5.3. rengti ir skleisti informaciją, skatinančią jaunimą rinktis sveiką gyvenimo būdą ir pavyzdinę elgseną.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 346 pranešimai, paskaitos, pamokos (dalyvių sk. 9446); • 218 diskusijų, debatų, kiti aktyvaus mokymo būdų (dalyvių sk. 3656); • 203 konkursai, viktorinos varžybos ir kt. vieši renginiai (dalyvių sk. 22912); • 36 video- ir audio siužetai per TV mokyklose; • 95 straipsniai/pranešimai spaudoje/internete; • 209 standai. 	
<p>Tuberkuliozės profilaktikos ir kontrolės 2011–2014 metų programa, patvirtinta Sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. V-1033</p>	<p>Saugoti ir stiprinti žmonių sveikatą, mažinti su nesveika mityba susijusių ligų, tarp jų ir tuberkuliozės plitimą tarp savivaldybės gyventojų.</p>	<p>1.2 priemonė Organizuoti švietėjiškus renginius šalies švietimo įstaigose, savivaldybėse, kuriose tuberkuliozės epidemiologinė situacija yra nepalanki, ir informuoti gyventojus apie tuberkuliozės užsikrėtimo kelius, profilaktikos priemones ir gydymo galimybes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 1 pranešimas, paskaita, pamoka (dalyvių sk. 53); • 5 diskusijos, debatai, kiti aktyvaus mokymo būdai (dalyvių sk. 114); • 2 video- ir audio siužetai per TV mokyklose; • 23 standai; • Skrajutė „Tuberkuliozė – klatinga liga“ (2000 vnt.); • Skrajutė „Rūkymas ir tuberkuliozė“ (2000 vnt.); • 9 straipsniai, pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete; • 1 informacinis standas Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biure; • 1 radijo laida; • išanalizuoti duomenys apie Šiaulių miesto gyventojų sergamumą tuberkulioze. Šie duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2012 m. ataskaitoje. 	
<p>Sveikatos ugdymo bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-1290</p>	<p>Padėti mokiniams įgyti visuminę sveikatos sampratą, išsiugdyti sveikatai naudingus gebėjimus, įpročius bei nuostatas, atsakomybę už savo ir kitų sveikatą, paskatinti juos rinktis sveiką gyvenimo būdą.</p>	<p>11. Sveikatos ugdymo(si) sritys: 11.1. sveikatos ir sveikos gyvensenos samprata; 11.2. fizinė sveikata; 11.3. psichikos sveikata; 11.4. socialinė sveikata.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 733 pranešimai, paskaitos, pamokos (dalyvių sk. 19340); • 398 diskusijos, debatai, kiti aktyvaus mokymo būdai (dalyvių sk. 6686); • 291 konkursas, viktorinos varžybos ir kt. vieši renginiai (dalyvių sk. 36775); • 129 video- ir audio siužetai per TV mokyklose; • 168 straipsniai/pranešimai spaudoje/internete; • 449 standai. 	
<p>ŽIV / AIDS ir lytiškai plintančių infekcijų profilaktikos ir kontrolės</p>	<p>Mažinti sergamumą užkrečiamosiomis ligomis.</p>	<p>3.1. Rengti ir platinti tikslinių gyventojų grupių poreikius atitinkančią informacinę medžiagą apie ŽIV/AIDS ir lytiškai</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 63 pranešimai, paskaitos, pamokos (dalyvių sk. 1070). • 60 diskusijų, debatų, kitų aktyvaus mokymo būdų 	

<p>veiksmų planas 2013 metams, patvirtintas Sveikatos apsaugos ministro 2013 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-304</p>		<p>plintančias infekcijas (lankstinukai, pranešimai spaudai, leidiniai, bukletai, metodinės priemonės, informacija visuomenės informavimo priemonėms ir kt.). 3.4. Organizuoti moksleivių ugdymą formuojant atsakingą elgseną siekiant išvengti ŽIV/AIDS ir lytiškai plintančių infekcijų.</p>	<p>(dalyvių sk. 1033).</p> <ul style="list-style-type: none"> • 17 konkursų, viktorinų varžybų ir kt. viešų renginių (dalyvių sk. 90). • 3 video- ir audio siužetai per TV mokyklose. • 18 stendų; • 2 protų mūšiai “AIDS: geriau žinoti”; • 12 straipsnių, pranešimų, publikacijų periodiniuose leidiniuose ir internete; • 4 informaciniai stendai Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biure; • išanalizuoti duomenys apie sergamumą ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis Šiaulių mieste. Šie duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2012 m. ataskaitoje. 	
<p>Nacionalinė narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010-2016 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. XI-1078</p>	<p>Stabdyti ir mažinti neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) pasiūlą ir paklausą, narkomanijos plitimą, stiprinant asmens ir visuomenės švietimą, sveikatą ir saugumą.</p>	<p>II uždavinio priemonė 1. Vykdyti bendrąją, atrankinę ir tikslinę prevenciją, skatinant savivaldybių institucijų, asociacijų ir bendruomenių iniciatyvas. Ypač daug dėmesio skirti vaikų ir jaunimo gyvenimo įgūdžių ugdymui, formuojant neigiamą požiūrį tikslinių grupių asmenų amžių, kultūrą, tradicijas, kitus ypatumus.</p> <p>II uždavinio priemonė 5. Įgyvendinti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programas, skirtas mokinių tėvams ar teisėtiems atstovams.</p> <p>IV uždavinio priemonė 2. Plėtoti mokslinius tyrimus, diegti mokslu ir gerąja patirtimi pagrįstas metodikas (prevencijos, sveikatos priežiūros diagnostikos, reabilitacijos ir socialinės reintegracijos, nusikalstamų veikų prevencijos ir atskleidimo, informacijos rinkimo ir kita).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mokymas apie alkoholio ir narkotikų žalą – 166 asmenys; • 1 straipsnis internete; • 1 stendas; • 2 paskaitos-diskusijos tėvams „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo rizika“; • 53 straipsniai, pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete; • 2 informaciniai stendai Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biure; • 6 televizijos laidos; • išanalizuoti duomenys apie Šiaulių miesto gyventojų sergamumą psichikos ir elgesio sutrikimais, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas. Duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2012 m. ataskaitoje. 	

Klaida!

Informacija apie Šiaulių miesto asmens sveikatos priežiūros įstaigose vykdytų prevencinių paslaugų skaičių 2013 metais

Eil. Nr.	Paslaugos pavadinimas	Paslaugų skaičius
1.	Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių programos paslaugos	
	Informacijos dėl gimdos kaklelio piktybinių navikų profilaktikos teikimo paslauga	7604
	Gimdos kaklelio citologinio tepinėlio paėmimas ir rezultatų įvertinimas	4791
2.	Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio programos paslaugos	
	Informavimas dėl krūties piktybinių navikų profilaktikos ir siuntimas atlikti mamografiją	4167
3.	Asmenų, priskirtų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programos paslaugos	
	Informavimo apie didelę širdies ir kraujagyslių tikimybę, šios tikimybės įvertinimo, pirminės prevencijos priemonių plano sudarymo ar siuntimo išsamiai įvertinti širdies ir kraujagyslių tikimybę paslauga	14031
4.	Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos programos paslaugos	
	Informavimo apie ankstyvąją priešinės liaukos vėžio diagnostiką ir prostatos specifinio antigeno nustatymo paslauga	5472
5.	Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programos paslaugos	
	Paciento siuntimas pas gydytoją specialistą atlikti kolonoskopiją	179
	Informavimas apie storosios žarnos vėžio ankstyvąją diagnostiką ir iFOBT rezultatų įvertinimas	5945
6.	Vaikų dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programos paslaugos	

Krūminių dantų dengimas silantinėmis medžiagomis	3117
--	------

VI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ, VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

Įgyvendinant 2006 m. rugsėjo 28 d. Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimą Nr. T-313 „Dėl Šiaulių miesto 2007-2016 metų strateginio plėtros plano patvirtinimo” parengta 2013-2015 m. Šiaulių miesto savivaldybės strateginio veiklos plano Bendruomenės sveikatinimo programa (09). 2013 m. Bendruomenės sveikatos programoje numatytų visuomenės sveikatos priežiūros priemonių įgyvendinimui skirti asignavimai:

Eil. Nr.	Lėšų šaltinis	Skirti asignavimai (tūkst. Lt)
1.	Savivaldybės biudžeto lėšos	380,30
2.	Aplinkos apsaugos rėmimo spec. programos lėšos	152,00
3.	Valstybės biudžeto lėšos	145,60
4.	PSDF biudžeto lėšos	337,04
	Iš viso	1014,94

Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras 2013 m. vykdė šias savivaldybės visuomenės sveikatos programas:

Programos, strategijos, projektai ir kitos priemonės	Tikslas	Uždaviniai	Priemonės	Pasiekti rezultatai	Neįvykdymo priežastys	
Šiaulių miesto savivaldybės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2011-2013 metų programa.	Stabdyti ir mažinti narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą stiprinant asmens ir visuomenės švietimą, sveikatą ir saugumą, sudarant prielaidas efektyvesniam savivaldybės institucijų, teisėsaugos įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimui.	1 užd. Stabdyti ir mažinti neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir jų paklausą ugdant neigiamą požiūrį į narkotines ir psichotropines medžiagas visuomenėje, diegiant žmogaus gyvenimo reikšmės ir vertybinių nuostatų bei sveikos gyvensenos sampratą.	1.1. Vykdyti bendrąją, atrankinę ir tikslinę prevenciją skatinant savivaldybės institucijų, asociacijų ir bendruomenių iniciatyvas. Ypač daug dėmesio skirti vaikų ir jaunimo asmenybei formuoti, prasmingo gyvenimo sampratai ugdyti formuojant neigiamą požiūrį į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, atsižvelgiant į tikslinių grupių asmenų amžių, kultūrą, tradicijas, kitus ypatumus.	<ul style="list-style-type: none"> • 53 pranešimai, paskaitos, pamokos (dalyvių sk. 1218); • 61 diskusija, debatai, kiti aktyvaus mokymo būdai (dalyvių sk. 1346); • 20 konkursų, viktorinų varžybų ir kt. viešų renginių (dalyvių sk. 3863); • 7 video- ir audio siužetai per TV mokyklose; • 33 standai mokyklose; • 5 paskaitos – diskusijos „Rūkymas – ne pasirinkimas, o spąstai“, „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo rizika“. • Dalyviai -126 asmenys; • atmintinė „Rūkymas ne pasirinkimas, o spąstai“. • Tikslinė grupė - merginos ir moterys (2000 egz.); • akcija „Nerūkyk – sveikatą tausyk!“ (400 dalyvių); • krepšinio turnyras „Kai mūsų širdys plaka išvien“. • Dalyvavo vaikų ir jaunimo grupės, kurioms reikalinga globa, policijos 		
		1.2. Formuoti neigiamą visuomenės požiūrį į neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei kitų cheminių medžiagų ir preparatų, taip pat augalinės kilmės medžiagų ir preparatų, taip pat augalinės kilmės medžiagų, kurios gali būti vartojamos svaiginimuisi, vartojimą plėtojant švietimą ir informuotumą, atsižvelgiant į tikslinės grupės asmenų amžių, kultūrą, tradicijas kitus ypatumus.	1.2. Formuoti neigiamą visuomenės požiūrį į neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei kitų cheminių medžiagų ir preparatų, taip pat augalinės kilmės medžiagų ir preparatų, taip pat augalinės kilmės medžiagų, kurios gali būti vartojamos svaiginimuisi, vartojimą plėtojant švietimą ir informuotumą, atsižvelgiant į tikslinės grupės asmenų amžių, kultūrą, tradicijas kitus ypatumus.			
		1.5. Įgyvendinti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programas.	1.5. Įgyvendinti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programas.			

			<p>1.6. Konsultuoti visus besikreipiančius asmenis žalingų priklausomybių prevencijos klausimais.</p> <p>1.8. Teikti informaciją žiniasklaidos atstovams narkomanijos prevencijos ir narkotikų kontrolės temomis.</p>	<p>pareigūnų stebimi asmenys;</p> <ul style="list-style-type: none"> • akcija „Gimiau nerūkantis“ • plakatas „Čia ne vieta rūkyti“ (33 vnt.) eksponuotas 2 savaites autobusų stotelėse; • 68 straipsniai, pranešimai, internetinės publikacijos; • 2 standai; • 6 TV ir radijo laidos, video ir audio siužetai. 	
		2 užd. Mažinti narkotinių ir psichotropinių medžiagų pasiūlą stiprinant šių medžiagų apyvartos kontrolę.	2.7. Siūlyti Savivaldybės tarybai drausti rūkyti miesto viešose vietose.	<ul style="list-style-type: none"> • Išplėstos mieste nerūkymo zonos. 	
		3 užd. Užtikrinti ir stiprinti institucijų bendradarbiavimą ir koordinavimą.	3.2. Teikti informaciją bendruomenei ir kitoms suinteresuotoms institucijoms apie vykdomą narkomanijos prevencijos ir narkotikų kontrolės veiklą, programas visuomenės informavimo priemonėse.	<ul style="list-style-type: none"> • Savivaldybės administracijos atstovai, Bendruomenės sveikatos taryba ir visuomenė supažindinta su parengta ataskaita „Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklė 2012 metais“. 	

		4 užd. Atlikti narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, jo padarinių, pasiūlos ir paklausos mažinimo priemonių stebėseną bei vertinimą ir plėtoti mokslinius tyrimus.	4.1. Vykdyti narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, sergamumo narkomanija, priklausomybės ligomis, psichikos ir elgesio sutrikimais, kurių priežastis yra narkotinės ir psichotropinės medžiagos, stebėseną ir nuolat teikti informaciją visuomenei, švietimo ir ugdymo įstaigoms.	<ul style="list-style-type: none"> • Atliktas 2013 m. Šiaulių miesto mokinių gyvensenos tyrimas. Dalis klausimų buvo apie narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo paplitimą; • išanalizuoti duomenys apie Šiaulių miesto gyventojų sergamumą psichikos ir elgesio sutrikimais, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas. Šie duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2012 m. ataskaitoje. 	
Aplinkos oro kokybės valdymo Šiaulių mieste programa (Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimas 2010 m. gruodžio 23 d. Nr. T-382)	Užtikrinti švaresnį Šiaulių miesto aplinkos orą ir sukurti sveikesnes žmonių gyvenimo sąlygas.	5.2 Užtikrinti informacijos apie aplinkos oro kokybę viešumą.	5. Populiarinti dviračių ir visuomeninį transportą – organizuoti Europos judriajai savaitei ir dienai be automobilio skirtus renginius.	<ul style="list-style-type: none"> • Renginys „Laisvė dviračiui“, veikė „Sveikatos palapinė“, 47 dalyviai, 300 lankytojų. • „Sveikatos palapinė“ miesto gimtadienio šventėje „Sveikatingumo miestelis 777“, 200 lankytojų; • akcija „Mano ratai ilsisi“, 1000 dalyvių; • paskaita „Oro gaivikliai namuose“, 32 dalyviai; • stendas „Laisvė dviračiui“ skirtas vaikų ir suaugusių fizinio aktyvumo skatinimui, bei dviračių populiarinimui; • 7 straipsniai, pranešimai, internetinės publikacijos. 	

			6. Gavus informaciją apie oro kokybės tyrimų duomenis ir viršytą kietųjų dalelių paros ribinę vertę mieste, turimomis komunikacijos priemonėmis informuoti gyventojus, kokią įtaką tai daro jų sveikatai, ir teikti rekomendacijas, kaip elgtis padidėjusio aplinkos užterštumo atvejais.	<ul style="list-style-type: none"> • 234 straipsniai, pranešimai, internetinės publikacijos. 	
			7. Informuoti ir šviesti gyventojus apie netinkamai deginamo kuro pavojų sveikatai, apie draudimą deginti atliekas (straipsniai spaudoje, radijo / televizijos laidos, atmintinės).		
Šiaulių miesto savivaldybės užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės organizacinių priemonių 2011-2015 metų planas.			1.1 Analizuoti gyventojų sergamumą užkrečiamomis ligomis.	<ul style="list-style-type: none"> • Išanalizuoti duomenys apie sergamumą užkrečiamomis ligomis Šiaulių mieste. Šie duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2012 m. ataskaitoje. 	
			1.2. Užtikrinti užkrečiamųjų ligų epidemiologinės priežiūros vykdymą teisės aktų nustatyta tvarka.	<ul style="list-style-type: none"> • Vykdytos 36 Šiaulių visuomenės sveikatos centro rekomendacijos bendrojo ugdymo mokyklų bendruomenei; • atliktos 175 patikros 3741 mokiniui (dėl pedikuliozės). 	
			2.1 Maudyklų vandens kokybės stebėseną.	<ul style="list-style-type: none"> • 16 stendų; • 16 internetinių publikacijų. 	

			<p>3.3. Teikti konsultacijas užkrečiamųjų ligų ir profilaktikos klausimais.</p> <p>3.4. Teikti informaciją visuomenei apie Šiaulių miesto gyventojams diagnozuojamas infekcines ligas ir jų profilaktikos priemones bei epidemiologinę situaciją savivaldybėje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 153 pranešimai, paskaitos, pamokos (dalyvių sk. 4182); • 53 diskusijos, debatai, kiti aktyvaus mokymo būdai (dalyvių sk. 977); • 9 konkursai, viktorinos varžybų ir kt. vieši renginiai (dalyvių sk. 1753); • 13 video- ir audio siužetai per TV mokyklose; • 78 standai mokyklose; • 2 paskaitos “Imunitetas”, 70 dalyvių; • 2 paskaitos “Antibiotikų vartojimo problemos Lietuvoje”, 25 dalyviai; • akcija “Europos supratimo apie antibiotikus diena” Šiaulių centro poliklinikoje, 200 dalyvių; • plakatas” Antibiotikai veiksmingi, bet virusams naikinti nereikalingi”, A3 formatas, 100 vnt.; • lankstinukas “Imunitetas”, 2000 vnt.; • 24 straipsniai, pranešimai, internetinės publikacijos; • 5 standai; • 7 TV ir radijo laidos, video ir audio siužetai. 	
--	--	--	---	--	--

<p>Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintas 2011-2014 metų sezono gripo ir ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų profilaktikos ir epidemijos kompleksinių priemonių planas.</p>		<p>Informuoti gyventojus apie gripą, ŪVKTI, apsaugojimo būdus, elgesį sergant, kaip nesusirgti.</p>	<p>1.6. Informuoti gyventojus apie sergamumą gripu ir ŪVKTI bei taikomų priemonių būtinumą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 127 pranešimai, paskaitos, pamokos (dalyvių sk. 6845); • 17 diskusija, debatai, kiti aktyvaus mokymo būdai (dalyvių sk. 285); • 1 konkursas (dalyvių sk. 285); • 6 video- ir audio siužetai per TV mokyklose; • 78 standai; • 423 konsultacijos; • 33 internetinės publikacijos; • 14 straipsniai, pranešimai, internetinės publikacijos; • 26 radijo laidos ir audio siužetai. 	
<p>Saugaus elgesio Šiaulių miesto vandens telkiniuose ir ant jų ledo taisyklės</p>			<p>6.5. Sudaryti numatomų vykdyti maudyklų vandens tyrimų kalendorinį grafiką; šią informaciją skelbti internetinėje svetainėje ir pateikti HI.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sudarytas maudyklų vandens tyrimų kalendorinis grafikas, kuris paskelbtas visuomenės sveikatos biuro internetinėje svetainėje. Informacija pateikta Higienos institutui. 	
			<p>18.2 Visomis komunikacijos priemonėmis ir biuro internetiniame puslapyje skelbti maudyklų vandens kokybės tyrimų duomenis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 16 stendų; • 16 internetinių publikacijų; • 16 informacinių pranešimų žiniasklaidai ir savivaldybės administracijai. 	
			<p>18.2.1. Visomis komunikacijos priemonėmis ir biuro internetiniame puslapyje skelbti paplūdimių sąrašą prieš kiekvieną maudymosi sezoną.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Visuomenės sveikatos biuro internetinėje svetainėje patalpintas paplūdimių sąrašas. 	

			18.2.2. Visomis komunikacijos priemonėmis ir biuro internetiniame puslapyje skelbti visų paplūdimių maudyklų vandenų klasifikaciją, įskaitant stebėsenos paskutinės klasifikacijos rezultatus.	<ul style="list-style-type: none"> • Visuomenės sveikatos biuro internetinėje svetainėje patalpinta paplūdimių maudyklų vandens klasifikacija. 	
			18.2.3. Visomis komunikacijos priemonėmis ir biuro internetiniame puslapyje skelbti stebėsenos rezultatus pasibaigus analizę.	<ul style="list-style-type: none"> • Stebėsenos rezultatų analizė pateikta visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje, leidinyje „Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklė 2012 metais“. 	

VII. BENDRUOMENĖS, NEVALSTYBINIŲ ORGANIZACIJŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ, SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ DALYVAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLĄ

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Kūno kultūros ir sporto skyrius. Šiaulių mieste 2013 m. sausio 1 d. sportinę veiklą vykdė 9 biudžetinės sporto mokymo įstaigos, o metų pabaigoje – 7 biudžetinės ir 1 viešoji sporto mokymo įstaiga. Jose organizuotos 26 sporto šakos, tarifikuota 249 mokomosios grupės (iš jų: 8 neįgalųjų sporto grupės), sportuoja 3068 sportininkai (iš jų: 36 neįgalieji sportininkai), kuriuos ugdo 132 treneriai. Vadovaujantis pateiktomis statistinėmis ataskaitomis, 2013 metais mieste veiklą vykdė 38 sporto klubai (viešosios įstaigos), kuriuose sportavo 2178 šiauliečiai, 310 miestiečių užsiiminėjo sveikatingumo grupėse.

Šiaulių miesto sporto mokyklos ir sporto klubai surengė šiuos naujus ir tradicinius, visuomenės susidomėjimą keliančius, sporto renginius:

1. Šiaulių miesto mero taurės konkursą „Šiaulių sveikuolis – 2013“;
2. Mankštas, skirtas įvairaus amžiaus žmonėms „Sveikatos salos“;
3. Vaikų vasaros užimtumo renginius „Vasaros žaidimų salos“;
4. Teniso mokyklos tradicinę šventę, skirta sporto mokyklos auklėtiniams ir jų tėveliams „Teniso diena“;
5. Vis labiau populiarėjančius ir masiškesniais tampančius renginius: sporto žaidynes 1-4 klasių moksleiviams „Jaunasis olimpietis“ ir renginį ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikams „Mažasis olimpietis“;
6. Šiaulių miesto teorinių sporto žinių konkursą;
7. Kalėdinį renginį „Naujus metus – sutik žvalus“;
8. Žiemos šventę;
9. Šiaulių regbio komandos „Vairo“ 40-mečiui skirti renginius;
10. Moterų žolės riedulio klubo „Gintra-Strektė_Universitetas“ 20 metų sukakčiai paminėti skirtus renginius;
11. Šventiniai ir įsimintini sporto mokymo įstaigas baigusią sportininkų atsisveikinimai.

Organizuoti renginiai, skirti miesto gimtadieniui „Šiauliai 777“ paminėti:

1. Vaikų (1988 m. g.) krepšinio turnyras „Šiauliai 777“;
2. Automobilio ralio varžybas „Saulė-777“;
3. Vaikų futbolo turnyrai „Sėkmės Saulės mieste – 2013“;
4. Vaikų futbolo turnyrą „Aš, mano šeima ir draugas“;
5. Bėgimą „Bėk su geriausiųjų septintuku“;
6. „Talkšos regata – 777“;
7. Tarptautinį mergaičių tinklinio turnyrą „Šiauliams -777“;
8. Sporto mokyklų pristatymus.

Septyniuose Šiaulių miesto darželiuose organizuotos aktyvaus judėjimo pratybos ikimokyklinio amžiaus vaikams. Sėkmingai įgyvendintas projektas „Sveikos gyvensenos vaikų stovyklos Lietuvos ir Latvijos vaikams“.

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Aplinkos skyrius 2013 m. koordinavo Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos rengimą ir teikė pasiūlymus dėl programos lėšų panaudojimo. Per 2013 metus į Šiaulių miesto savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiąją programą gauta tūkst. 809,6 tūkst. Lt pajamų. Šias pajamas sudarė mokesčiai už aplinkos teršimą (655,6 tūkst. Lt), įplaukos už iškirstus saugotinus želdinius (23,2 tūkst. Lt), mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius (130,8 tūkst. Lt) Iš jų – 20% skirta Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai. Likutis iš 2012 metų – 221,0 tūkst. Lt. Per 2013 metus Šiaulių miesto savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuotos šios aplinkos apsaugos programos priemonės:

Aplinkosaugos priemonės, kurioms įgyvendinti panaudotos Programos lėšos

Priemonės pavadinimas	Detalus priemonės vykdymo aprašymas		Panaudota lėšų Lt
Aplinkos kokybės gerinimo ir apsaugos priemonės			86386
Pavasarinio purvo valymas dėl pakeltosios taršos	Vykdytojo (-ų) pavadinimas (-ai) (toliau – Vykdytojas)	AB „Specializuotas transportas“	84914
	Vykdyimo pradžios data ir įvykdymo pabaigos data (toliau – pradžia–pabaiga)	Įgyvendinimo laikotarpis: 2013 m. balandžio–gegužės mėnesiai	
	Atliktų darbų ir (ar) suteiktų paslaugų aprašymas; įsigyta įranga ar prekės; kita detali informacija apie vykdytą priemonę (toliau – aprašymas)	2013 m. pavasarį iš įvairių Šiaulių miesto teritorijų išvežta 1146,24 t gatvių valymo sąšlavų siekiant sumažinti aplinkos oro taršą kietosiomis dalelėmis (KD10), kuri atsiranda dėl po žiemos nenuvalytų gatvių. 1027,02 t surinkimas ir išvežimas buvo finansuojamas Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis.	
Asbesto turinčių atliekų šalinimo išlaidų fiziniams asmenims kompensavimas	Vykdytojas	VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras	1472
	Pradžia–pabaiga	Įgyvendinimo laikotarpis: 2013 m. rugsėjo–lapkričio mėnesiai	
	Aprašymas	Įgyvendinant priemonę, septyniolikai asmenų, kurie pristatė 26,43 tonas asbesto turinčių atliekų į sąvartyną, kompensuotos šalinimo išlaidos.	

Priemonės pavadinimas	Detalus priemonės vykdymo aprašymas		Panaudota lėšų Lt
Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės			0
Atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris nebeegzistuoja, tvarkymo priemonės			0
Aplinkos stebėsenos, prevencinės, aplinkos atkūrimo priemonės			249168
Paviršinių vandens telkinių pakrančių tvarkymas	Vykdytojas	UAB „Šiaulių apželdinimas“	90000
	Pradžia–pabaiga	Paslaugos atliekamos pagal pateikiamus užsakymus. Pirmas įvykdytų darbų aktas pateiktas už birželio mėnesį, paskutinis – už rugpjūčio mėnesį.	
	Aprašymas	Tvarkant Talkšos, Rėkyvos ežerų ir Prūdelio paviršinių vandens telkinių pakrantes, nupjauta, surinkta ir išvežta 132,03 t žolės. Iš viso sutvarkyta 727706 m ² pakrančių ploto (tos pačios vietos buvo tvarkomos 1–3 kartus per metus). Žolė išvežta kompostuoti.	
Lietaus nuotekų surinkimo griovio (Rūdės upelio) valymas	Vykdytojas	A. Jokūbaičio firma „Vorupė“	92974
	Pradžia–pabaiga	Pradžia 2013-04-23, pasirašius sutartį dėl užteršto vandens surinkimo griovio (Rūdės upelio) Kalniuko individualių namų kvartale nuo Ežero g. iki Talkšos ežero projekto parengimo ir valymo. Pabaiga 2013-11-05, pasirašius paskutinį atliktų darbų aktą.	
	Aprašymas	Priemonei įgyvendinti dalį finansavimo skyrė Aplinkos ministerija (167706 Lt). Įgyvendinant priemonę, buvo parengtas sutvarkymo projektas ir juo vadovaujantis išvalytas vandens surinkimo griovys: iškastos ir išvežtos sąnašos, suformuoti šlaitai, pagilinta vaga, dugne ir šlaituose paklota geotekstilė, dugnas sutvirtintas akmeniniu grindiniu, šlaitai sustiprinti gelžbetoninėmis plokštėmis, teritorija aplink griovį sutvarkyta ir apsėta žolių mišiniu, sutvarkyta pralaida. Iki sutvarkymo per pavasarinius potvynius vanduo ištvindavo, apsemdamas artimiausių gyventojų sklypus, gyvenamuosius namus. Atoslūgio metu vanduo iš sklypų, daržų patekdavo į Talkšos ežerą. Išvalius griovį, pakeitus pralaidas, bus išvengta potvynių daromos žalos tiek gyventojams, tiek Talkšos ežero vandens kokybei, bus užtikrintas tolygus vandens tekėjimas. Sutvirtinus griovio dugną ir šlaitus, nebebus galimybės teršti griovį nuotekomis.	
Pavojingų radinių ir ekologinių avariijų	Vykdytojas	Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba UAB „Ūrus“ ir Ko	16194

Priemonės pavadinimas	Detalus priemonės vykdymo aprašymas		Panaudota lėšų Lt
padarinių likvidavimas	Pradžia–pabaiga	Įgyvendinimo laikotarpis: 2013 m. sausio–gruodžio mėnesiai	
	Aprašymas	Įgyvendinant priemonę, 7000 Lt skirta Šiaulių priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai ekologinių avarijų lokalizavimo priemonėms įsigyti. Įsigytos priemonės (naftos produktų plovikliai, motorinis purkštuvai, išgyvenimo kombinezonai, poliuretaniiniai lopai, iškvėpimo vožtuvo lizdas, plaučių automatas, išpurškimo antgalių komplektas) leidžia efektyviau valdyti naftos produktų išsiliejimo į aplinką ir kitų ekologinių nelaimių likvidavimą siekiant kuo mažesnių neigiamų padarinių aplinkai. 9194 Lt skirta avarijų padariniams likviduoti teritorijose prie Pakruojo ir Sodo g. Sutvarkyta apie 160 m ² teritorijos. Surinktas išsiliejęs tepalas, užterštas gruntas, atliekos perduotos atliekų tvarkytojams.	
Požeminio vandens kokybės stebėsenos (monitoringo) tyrimų atlikimas ir Stebėsenos programos parengimas	Vykdytojas	Mindaugo Čegio įmonė	10000
	Pradžia–pabaiga	Pradžia 2013-10-08, pasirašius sutartį dėl 2013 m. požeminio vandens kokybės stebėsenos tyrimų atlikimo ir Stebėsenos programos parengimo paslaugų. Pabaiga 2013-12-27, pasirašius paslaugos atlikimo ir priėmimo aktą.	
	Aprašymas	Įgyvendinus priemonę, atlikti požeminio vandens tyrimai. Tirti 6 gruntinio, 3 tarpmoreninio, 1 viršutinio permo vandeningųjų sluoksnių mėginiai. Nustatytas vandens lygis, fiziniai-cheminiai parametrai, parengtas Šiaulių miesto aplinkos stebėsenos programos projektas.	
Aplinkos oro, paviršinių vandens telkinių stebėsenos vykdymas	Vykdytojas	Biudžetinė įstaiga Šiaulių municipalinė aplinkos tyrimų laboratorija	40000
	Pradžia–pabaiga	Įgyvendinimo laikotarpis: 2013 m. sausio–gruodžio mėnesiai	
	Aprašymas	Įgyvendinant priemonę, vykdyta Šiaulių miesto oro, paviršinių vandens telkinių stebėsenos, įsigytos veiklos vykdyti reikalingos priemonės, paslaugos: laboratoriniai indai, kalibracinės dujos, filtrai, mėginių paėmimo įranga, standartai, metodikos, kanceliarinės, ūkio prekės, metrologinė patikros, įrangos remonto paslaugos ir kt. Parengta 2013 metų stebėsenos ataskaita.	
Visuomenės švietimo ir mokymo aplinkosaugos klausimais priemonės			29357
Švietimo įstaigų	Vykdytojas	Šiaulių miesto švietimo įstaigos	10000

Priemonės pavadinimas	Detalus priemonės vykdymo aprašymas		Panaudota lėšų Lt
aplinkosaugos švietimo ir ugdymo projektų rėmimas	Pradžia–pabaiga	Įgyvendinimo laikotarpis: 2013 m. gruodžio–sausio mėnesiai	
	Aprašymas	Finansuojami projektai buvo atrinkti ir vertinami vadovaujantis Savivaldybės tarybos patvirtintais nuostatais (2004-02-26 sprendimas Nr. T-50). 2013 m. konkursui buvo pateiktos 52 švietimo įstaigų projektų įgyvendinimo paraiškos, iš jų 19 projektų paremti. Paremti projektai: „Gamta – amžina dabartis“, „Inkilų alėja“, „Gera katu būti žaliaisiais“, „Kurkime svajonių parką“, „EKO vaikai“, „Mums ne vis vien!“, „Žalioji žinių ir nuotykių trasa“, „Vandens lašo galia“, „Vaikystė gamtoje“, „Visuomenės įtraukimo į Sosnovskio barščio naikinimą aktyvinimas“, „Žemės mozaika“, „Saugai gamtą – saugai save“, „Jei automobiliu nevažiuosi, sveiku oro Tu kvėpuosi“, „Plastmasiuko Tuko darbai“, „Dviračiu važiuoju, gamtą tausuoju“, „Mokomės mylėti tave, Žeme“, „Ištieskime Žemei rankas“, „Išmanusis judėjimas arba judrioji savaitė su turistais“, „Saugok save ir savo aplinką“.	
Nevyriausybių organizacijų aplinkosaugos projektų rėmimas	Vykdytojas	Šiaulių miesto nevyriausybinės organizacijos	9976
	Pradžia–pabaiga	Įgyvendinimo laikotarpis: 2013 m. gruodžio–sausio mėn.	
	Aprašymas	Finansuojami projektai buvo atrinkti ir vertinami vadovaujantis Savivaldybės tarybos patvirtintais nuostatais (2007-05-24 sprendimas Nr. T-189). 2013 m. konkursui buvo pateiktos 23 NVO aplinkosaugos projektų paraiškos, iš jų 11 projektų buvo finansuoti. Paremti projektai: pilietinė akcija „Laisvė dviračiui“, konferencija, skirta Žemės dienai, ir akcija „Sodinu medį“, projektas „Šiaulių miesto švietimo įstaigų mokinių aplinkosauginio sąmoningumo didinimas antrinių žaliavų rūšiavimo srityje“, projektas „Daugiabučių namų gyventojų įtraukimas į talkas, gerinant miesto aplinkos kokybę“, Šiaulių regiono 5–8 klasių gamtos mokslų olimpiada, „Aplink Rėkyvą realiai ir vizualiai“, „Rėkyvos lydeka-6“, paroda mugė „Eko žaislai: ateik, susipažink, pirk“, akcija „Visuomeninio transporto populiarinimas Šiaulių miesto gyventojų tarpe“, talka „Už švarų ir tvarkingą Vijolės upelį“, akcija „Aplinkos švara mūsų rankose“.	
Informacinių ir kt. leidinių prenumerata,	Vykdytojas	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Aplinkos skyrius	3778
	Pradžia–pabaiga	Įgyvendinimo laikotarpis: 2013 m. sausio–gruodžio mėn.	

Priemonės pavadinimas	Detalus priemonės vykdymo aprašymas		Panaudota lėšų Lt
įsigijimas ir leidyba	Aprašymas	Ekologinio švietimo tikslams užsakytos 3 laikraščių ir 1 žurnalo metinės prenumeratos: laikraščių „Žalioji Lietuva“, „Žalioji pasaulis“, „Tėviškės gamta“ po 10 metinių prenumeratų ir žurnalo „Miškai“ 1 metinė prenumerata. Šios prenumeratos buvo paskirstytos Šiaulių miesto savivaldybės viešosioms bibliotekoms, Šiaulių apskrities P. Višinskio bibliotekai ir Šiaulių miesto savivaldybės administracijai. Aplinkosauginių renginių dalyvių apdovanojimui, švietimo ir ugdymo tikslais per 2013 metus įsigytos 75 knygos.	
Renginių, skirtų Žemės ir Aplinkos apsaugos dienoms bei Europos judriajai savaitei ir kt. organizavimas, visuomenės švietimas ir informavimas	Vykdytojas	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Aplinkos skyrius Šiaulių jaunųjų gamtininkų centras	5603
	Pradžia–pabaiga	Įgyvendinimo laikotarpis: 2013 m. kovo–lapkričio mėnesiai	
	Aprašymas	2013 m. organizuoti aplinkosauginiai renginiai: 1. Pasaulinės žemės dienos minėjimo renginys (kovo 20 d.). Šventės metu vyko eisenos, kurioje dalyvavo miesto gyventojai, švietimo įstaigų auklėtiniai, grojo orkestras, iškilmingai pakelta Žemės vėliava. Renginyje atlikta masišiausia mušamųjų instrumentų muzikinė interpretacija „Eko garsai“. Akomponuojant ansamblui „Ritmas kitaip“, 675 dalyviai grojo iš antrinių žaliavų (plastikinių butelių, kartono dėžių ir skardinių) pasidarytais instrumentais. 2. Tarptautinei žemės dienai paminėti (balandžio 19 d.) skirta konferencija. Per ją pristatyta Šiaulių miesto aplinkos būklės stebėsenos ataskaita. Švietimo įstaigos ir nevyriausybinių organizacijų supažindino su įgyvendintais aplinkosauginiais projektais, pasidalyta patirtimi tvarkant ir saugant Šiaulių miesto aplinką. Prisidėta ir prie kitų Šiaulių mieste organizuotų aplinkosauginių renginių. Per Žemės mėnesio renginių ciklą Šiaulių municipalinė aplinkos tyrimų laboratorija gyventojams nemokamai atliko nitratų kiekio šulinio vandenyje tyrimus. Iširtas 200 šulinių vanduo (daugiausia sodų bendrijose). 23 % tirtų šulinių nitratų koncentracija viršijo leistinas normas. Lėšos panaudotos renginių organizavimo išlaidoms: nitratų nustatymo vandenyje reagentams, renginio „Laisvė dviračiui“ dalyvių draudimui. 5000 Lt skirta Jaunųjų gamtininkų centro gyvūnų priežiūrai. Įsigyti medikamentai, vitaminai, maisto papildai, skiepai, egzotinių gyvūnų priežiūrai reikalingos prekės.	
Želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo, būklės stebėsenos, želdynų kūrimo, želdinių veisimo ir inventorizavimo priemonės			345993

Priemonės pavadinimas	Detalus priemonės vykdymo aprašymas		Panaudota lėšų Lt
Želdinių priežiūros vykdymas	Vykdytojas	UAB „Šiaulių apželdinimas“	165162
	Pradžia–pabaiga	Įgyvendinimo laikotarpis: 2013 m. sausio–gruodžio mėnesiai	
	Aprašymas	<p>Vykiant želdinių priežiūrą, 2013 m. patrešta 531 vnt. medžių ir 130 m² krūmų, nugenėta 4483 vnt. medžių, pašalinta atžalų nuo 1208 medžių, sutvarkyta 300 m² krūmų.</p> <p>Medžiai ir krūmai tręšti: Prūdelio parke, Prisikėlimo a., S. Daukanto g., Tilžės ir Aukštosios g. sankirtoje, Aušros tak. ir Ežero g. sankirtoje, Dubijos g., Vilniaus ir Trakų g. atkarpose, Stoties g. skvere, Geležinkelio g. skvere, Ežero g. 18 skvere, Vilniaus (tarp Tilžės ir Žemaitės g.), Dubijos g. (tarp Žemaitės g. ir Daukanto g.), prie Katedros.</p> <p>Daugiausia nugenėta ir pašalinta atžalų nuo medžių, augančių prie įvairių miesto gatvių.</p> <p>Iš 97140 m² žaliųjų plotų po keletą kartų per sezoną sugrėbta ir išvežta 93,2 t keršosios kandelės pažeistų kaštonų lapų. Didžiausi kaštonų lapų kiekiai surinkti ir išvežti iš Kaštonų al., Dainų tako, Sevastopolio g., J. Basanavičiaus g., Ežero g., V. Grinkevičiaus g., Lieporių g., Serbentų g. ir prie kitų gatvių esančių žaliųjų plotų. 60,95 t pristatyta į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę, 32,24 t pristatyta į AB „Šiaulių energija“ biokurui deginti.</p> <p>Želdinių priežiūrai panaudota 165162 Lt, iš jų kaštonų lapams tvarkyti – 14879,77 Lt.</p>	
Naujų želdinių sodinimas prie miesto gatvių, parkuose ir skveruose	Vykdytojas	UAB „Šiaulių apželdinimas“ UAB „Klaipėdos želdiniai“	19432
	Pradžia–pabaiga	Įgyvendinimo laikotarpis: 2013 m. gegužės–spalio mėnesiai	
	Aprašymas	Įvairių rūšių želdiniai (28 mažalapės liepos, 14 didžialapių liepų, 3 dygiosios melsvaspyglės eglės, 1 baltoji eglė, 6 grauželinės gudobelės, 7 švediniai šermukšniai, 1 paprastasis ažuolas) pasodinti Vasario 16-osios, Vytauto, S. Daukanto, Tilžės g., Aušros al. žaliuosiuose plotuose, Šaulio aikštės aplinkoje.	
Želdynų žemės sklypų formavimas, kadastrinių matavimų atlikimas,	Vykdytojas	UAB „Altagis“ UAB „Šiaulių apželdinimas“	59318
	Pradžia–pabaiga	Priemonės įgyvendinimo laikotarpis: 2013 m. sausio–gruodžio mėn.	

Priemonės pavadinimas	Detalus priemonės vykdymo aprašymas		Panaudota lėšų Lt
inventorizavimas	Aprašymas	<p>Per 2013 m. suformuoti žemės sklypų planai daugiabučių gyvenamųjų namų kvartale tarp Tilžės ir Vasario 16-osios g. (3 sklypai), prie Energetikų ir Pirties g. sankirtos (1 sklypas), individualių namų kvartale tarp Vilniaus ir Gumbinės g. (1 sklypas).</p> <p>Atlikti Kaštonų al. , Geležinkelio stoties, Dubijos g. 38 ir kitų atskirųjų želdynų plotų kadastriniai matavimai.</p> <p>Atlikta 12 atskirųjų Šiaulių miesto želdynų, Jono Jablonskio bei Šviesos g. želdinių inventorizacija, išnagrinėtos želdinių atsodinimo ir naujų želdinių įveisimo galimybės.</p>	
Centrinio parko želdinių pertvarkymo projekto įgyvendinimas	Vykdytojas	UAB „Klaipėdos želdiniai“ UAB „Šiaulių apželdinimas“	102081
	Pradžia–pabaiga	Įgyvendinimo laikotarpis: 2013 m. sausio–gruodžio mėnesiai	
	Aprašymas	Įgyvendinant 2012 metais parengto Centrinio parko želdinių tvarkymo projekto 1 etapą, pasodinti 464 medžiai ir krūmai, nukirsti 365 medžiai ir pašalinti jų kelmai, iškiršta dalis savaiminės kilmės krūmų, genėti 323 medžiai. Apie šių darbų pradžią ir eigą įvairiais būdais buvo informuojama visuomenė.	
Iš viso			710904

Šiaulių miesto savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybai (toliau - BST) 2013 metai buvo 17 BST aktyvios veiklos metai. Ataskaitiniais metais BST tęsė savo veiklos VI-ąją kadenciją. Iš viso BST šiuo metu yra 21 narys. Formuluodama savo veiklos strategiją pagrindinį dėmesį skiria visuomenės ir asmens sveikatai ir jos nuostatų įtvirtinimui Šiaulių m. savivaldybės politikoje ir veikloje. Savo veikla siekiama, kad eilinis miesto pilietis ne tik norėtų būti sveikas, bet ir būtų sveikas. BST sau kelia šiuos tikslus:

1. Pagerinti gyventojų sveikatos rodiklius: sumažinti sergamumą, ligotumą, invalidumą;
2. Sudaryti prielaidas ilgesniam ir sveikesniam gyvenimui;
3. Įtraukti bendruomenę į sveikatinimo veiklą;
4. Mažinti socialinius sveikatos netolygumus;
5. Ugdyti bendruomenės narių pilietiškumą.

Jų įgyvendinimui taikomi įvairūs ilgalaikiai veiklos modeliai – strategijos:

- Prevencijos;
- Intervencijos;
- Tarpsektorinio bendradarbiavimo;
- Poveikio savivaldybės politikai sveikatos stiprinimo srityje;
- Komunikacijos;
- Bendruomenės sveikatinimo programa (BSP).

Šios strategijos taikomos ir realizuojamos per sveikatos programas, propaguojant sveiką gyvenimą, analizuojant Šiaulių miesto visuomenės ir asmens sveikatos politiką ir ją įtakojant. Programos šiose srityse realizavo Šiaulių m. savivaldybės institucijos (Visuomenės sveikatos biuras, mokyklos, darželiai), asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros sistemos bei įvairios miesto bendruomenės institucijos: nevyriausybinės organizacijos, klubai, asociacijos, Šiaulių universitetas ir t.t.

BST 2013 m. patvirtino sveikatinimo prioritetus, kuriais vadovaujantis sudaryta komisija atrenka finansuojamus projektus Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis. Kita miestui labai svarbi BST veikla aktyvinant miesto bendruomenę sveikatinimo veikloje yra akcijos „Ruduo – sveikatos stiprinimo metas“ ir „Pavasaris – sveikos aplinkos kūrimo metas“ renginiai. Šiuos renginius organizavo ir koordinavo Visuomenės sveikatos biuras.

BST tradiciškai skyrė daug dėmesio vaikų sveikatai. Rugsėjo mėnesio posėdį įprasta skirti šiai tematikai ir vykdyti ugdymo institucijoje. Ataskaitiniais metais posėdis vyko Šiaulių sanatoriniame l/d „Pušėlė“. BST nariai buvo supažindinti su darželio istorija, vaikų sveikatos stiprinimo nuostatomis ir veikla. Darželio direktorės pavaduotoja V. Ušinskienė apžvelgė sveikatos stiprinimo ir saugojimo veiklą, sveikos gyvenimo ugdymą, bendravimą ir bendradarbiavimą su šeima, bendruomenės įtraukimą į sveikatos stiprinimo ir ugdymo procesą. S. Saviščevienė, l/d „Žiogelis“ direktorė ir J. Pažarauskienė, šio darželio judesio korekcijos specialistė, aptarė kaip vaikams sudaryti sąlygas saugoti ir stiprinti sveikatą ugdymo įstaigose. Ikimokyklinio amžiaus vaikų sveikatos aktualijas aptarė šeimos gydytoja R. Januškienė.

BST dėmesį skyrė šiuolaikinei visuomenės sveikatos mokslo teorijai ir praktikai. 2013 m. balandžio mėn. 21 d. kartu su Šiaulių universiteto Visuomenės sveikatos moksliniu centru, Medicinos pagrindų katedra, Šiaulių m. savivaldybe, Šiaulių vyskupijos Šeimos centru, Pasaulinės gydytojų federacijos „Už žmogaus gyvybę“ Lietuvos asociacijos Šiaulių skyriumi organizuota jau tradicine tampanti mokslinė - praktinė konferencija skirta tarptautinei gyvybės dienai paminėti. Konferencijos tema: Gyvybės kultūra. Mylėk savo artimą, kaip save patį“. Pranešimus skaitė: A. Veryga „Ar atsakau tik už save?“, Kauno Lietuvos sveikatos mokslų universitetas,; Kun. Žydrūnas Kulpys „Kad gyvenimas turėtų gyvybės“, Vilkaviškio vyskupijos kancleris, teol dr.; V. Rudzinskas „Saugi pradžia. Mėtai ir tikrovė“, Krikščioniškų gimdymo namų gydytojas; J. V. Vaitkevičius „Pamąstymai apie sveikatos kultūrą“, Šiaulių universiteto Visuomenės sveikatos mokslinio centro direktorius, doc., dr. Konferencijos globėjas JE Šiaulių vyskupas E. Bartulis. BST kartu su ŠU visuomenės sveikatos centru ir Sveikatos studijų katedra 2013-10-25 organizavo mokslinę – praktinę konferenciją „Sveikatinimo metai: Iššūkiai ir perspektyvos“. Buvo perskaityta 10 pranešimų. Pranešimus skaitė prof., hab. dr. A. Skurvydas, Lietuvos sporto universitetas; I.

Džiušaitė, VLK prie SAM Ryšių su visuomene skyriaus vedėja; D. Miniauskienė, ŠU; S. Vaivada, ŠU; R. Komžienė, Vilniaus kolegija.

Kita BST veiklos kryptis – aktualių Šiaulių miesto Visuomenės ir asmens sveikatos priežiūros ir jos politikos klausimų svarstymas. 2013 metais BST surengė 4 posėdžius. Buvo svarstomi šie Šiaulių m. bendruomenės sveikatinimo prioritetiniai klausimai:

1 posėdis (2013-02-06), išvažiuojamasis posėdis VŠĮ Respublikinės Šiaulių ligoninės filialo Tuberkuliozės ir plaučių ligų ligoninėje. Klausimai: Tuberkuliozė – tikslai ir iššūkiai sveikatinimo metais Lietuvoje, Pranešėjas, ligoninės direktorius A. Gauronskis. Svarstyta BST veiklos ataskaita ir patvirtintas 2013 m. veiksmų planas.

2 posėdis (2013-03-27). Klausimai: Informacija apie SAM kolegijos posėdį ir Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų poreikio, apimties, išteklių ir prieinamumo tyrimą. Pristatyti 2012 m. sveikatinimo projektų finansavimo rezultatai.

3 posėdis (2013-09-11). Klausimai: Vaikų sveikata ir sergamumas. Išvažiuojamasis posėdis Šiaulių sanatoriniame l/d „Pušėlė“.

4 posėdis (2013-12-04). Klausimai: Informacija apie NST posėdį „Dėl modernios visuomenės sveikatos sampratos ugdymo 2014 m.“ Pranešėjai, posėdžio dalyviai BST pirmininkas J. V. Vaitkevičius ir BST narė, VSB direktorė H. Garbenienė. „Dėl Šiaulių m. Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos įgyvendinimo 2014 m.“, pranešėja V. Palčiauskienė, Šiaulių m. savivaldybės administracijos Sveikatos skyriaus vedėja (l.e.p.). „Ruduo – sveikatos stiprinimo metas“ projekto rezultatai. Pranešėja L. Ručinskaitė, VSB Sveikatos stiprinimo skyriaus vedėja. „Pirminės sveikatos priežiūros aktualijos“. Pranešėjas V. Brazauskas, VŠĮ Tilžės gatvės BPG direktorius.

Buvo plėtojamas tarpsektorinis bendradarbiavimas. BST nariai dalyvavo Nacionalinės sveikatos tarybos, Savivaldybių bendruomenių sveikatos tarybų asociacijos, Kelmės rajono savivaldybės BST renginiuose, skaitė pranešimus, dalyvavo veiklos patirties sklaidoje.

Bendruomenės sveikatos taryboje buvo priimti svarbūs pasiūlymai ir nutarimai Šiaulių m. bendruomenei. Jie buvo adresuoti Nacionalinei sveikatos tarybai, Šiaulių miesto tarybai, merui ir savivaldybei. Ateityje būtina į sveikatinimo politikos propagavimą ir jo realizavimą labiau įtraukti miesto politines partijas ir judėjimus. BST nariams reikėtų aktyviau įsitraukti į miesto tarybos ir BST veiklą teikiant pasiūlymus susijusius su visuomenės sveikata, o ne atsiriboti nuo jos. BST turėtų nuolat bendradarbiauti su Savivaldybės Visuomenės sveikatos biuru, domėtis jo veiklos plėtra ir efektyvumu. Būtina suaktyvinti BST tarpsektorinį bendradarbiavimą ne tik tarp atskirų LR savivaldybių BST, bet ir Šiauliuose tarp atskirų institucijų. Aktyvėja komunikacijos strategija. BST bendradarbiauja su žiniasklaida.

Šiaulių miesto savivaldybės narkotikų kontrolės komisija koordinuoja narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos, prekybos žmonėmis prevencijos ir kontrolės veiksmus savivaldybės teritorijoje. Siekiant stabdyti ir mažinti narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą, stiprinant asmens ir visuomenės švietimą, sveikatą ir saugumą, atsakingos savivaldybės institucijos ir įstaigos vykdė Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2011 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. T-348 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2011-2013 metų programos patvirtinimo“ patvirtintoje programoje numatytas priemones.

VIII. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMAS

INFORMACIJA APIE MOKYKLAS IR MOKINIŲ SKAIČIŲ

Savivaldybės sprendimas dėl etatų įvedimo		Už sveikatos priežiūros mokyklose paslaugų teikimą atsakinga (-os) institucija (-os) ar įstaiga (-os)	Mokyklų skaičius		Mokinių skaičius	
Data, Nr.	Skirta etatų		steigėja – savivaldybė	kitų steigėjų	steigėja – savivaldybė	kitų steigėjų
1	2	3	4	5	6	7
2011-11-24 Nr.T-317	1 etatas/ 1000 mokinių	Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	29	---	13225	---

SVEIKATOS PRIEŽIŪRĄ MOKYKLOSE VYKDANTYS SPECIALISTAI

Specialistų etatų skaičius	Specialistų skaičius	Specialistų pasiskirstymas pagal užimamą etatą				Specialistų išsilavinimas (specialybė)		
		1 ir daugiau	0,5–1	iki 0,5	pagal priedą	visuomenės sveikatos	slaugytojos	kita
1*	2*	3*	4*	5*	6*	7	8	9
13,7	14	13	1	---	---	3	1	10

*Nurodyti atskirai gyvenamosiose vietovėse, turinčiose 3 000 ir daugiau gyventojų, ir gyvenamosiose vietovėse, turinčiose mažiau kaip 3 000 gyventojų.

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS MOKYKLOSE FINANSAVIMAS

Skirta lėšų (litais)		Savivaldybės įsipareigota skirti lėšų (litais)	Panaudota lėšų (litais)		Panaudotų lėšų paskirstymas (litais)			
Privalomojo sveikatos draudimo fondas	Savivaldybės biudžetas		Privalomojo sveikatos draudimo fondas	savivaldybės biudžetas	darbo užmokesčiui	mokesčiams	medikamentams (tvarsliavai)	kitai veiklai
1	2	3	4	5	6	7	8	9
191800	95800	95800	191800	95800	219600	68000	-	-

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS MOKYKLOSE VEIKLOS RODIKLIAI

Užregistruota mokinių apsilankymų pas sveikatos priežiūros specialistą mokykloje	Apsilankymų pasiskirstymas pagal priežastį			Sveikatinimo veikla		
	pirmoji pagalba	konsultacijos	kita	vykdyta programų	organizuota renginių	renginiuose dalyvavusių mokinių
1	2	3	4	5	6	7
6806	1167	3865	1736	151	1895	73152

1. Šiaulių miesto savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklose Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, vykdantys mokinių sveikatos priežiūrą mokyklose, 2013 m. organizavo ir vedė 1131 paskaitą, pamokas, diskusijas, debatus, kuriose dalyvavo 26026 asmenys. Buvo parengti 449 standai, 168 straipsniai, pranešimai, publikacijos internete, organizavo 291 konkursus, viktorinas ar kitus viešus sveikatinimo renginius 36775 dalyviams.

2. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigose vykdoma vaikų sveikatos priežiūra:

- vykdyta 29 Šiaulių miesto ikimokyklinių ugdymo įstaigų vaikų sveikatos stebėseną – rinkti ir analizuoti 4469 vaikų profilaktinių sveikatos patikrinimų duomenys.
- organizuotas Tarptautinis vaikų, mokinių, mokytojų ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistų konkurso „Sveikuolių sveikuoliai“ I etapas. Dalyvavo 13 lopšelių-darželių komandų (91 dalyvis).
- skaitytas pranešimas „Vaiko asmens higienos įgūdžių formavimas“, 35 ikimokyklinio ugdymo įstaigų darbuotojams.
- skaitytas pranešimas „Šiaulių miesto ikimokyklinių ugdymo įstaigų vaikų sveikatos rodiklių apžvalga“, respublikinėje konferencijoje „Kompleksinė pagalba vaikui ir šeimai ikimokyklinėje ugdymo įstaigoje“ (200 ikimokyklinių ugdymo įstaigų darbuotojų.)
- vesta 1 vaizdinė pamoka "Sveika mityba" 41 ikimokyklinės ugdymo įstaigos vaikui.
- organizuoti 2 pasitarimai sveikatos priežiūros klausimais ikimokyklinėse ugdymo įstaigose 58 sveikatos priežiūros specialistams.

3. Kita vykdyta vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros veikla.

- koordinuota Šiaulių universiteto socialinės gerovės ir negalės studijų fakulteto Sveikatos studijų katedros sveikatos edukologijos specialybės studentų praktika ir sudarytos sąlygos praktiką atlikti Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biure.
- pravesta 16 paskaitų „Lyčių sveikata ir ugdymas“ 180 Šiaulių universiteto studentams.

IX. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS FINANSAVIMAS

9.1. Savivaldybės tarybos patvirtinti savivaldybės biudžeto asignavimai ir jų panaudojimas visuomenės sveikatos priežiūros veiklai

Eil. Nr.	Paskirtis	Skirti asignavimai (tūkst. Lt)	Panaudoti asignavimai (tūkst. Lt)
1.	Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro veiklos finansavimas:	277,5	277,5
1.1.	darbo užmokesčiui	194,8	194,8
1.2.	socialinio draudimo įmokoms	60,3	60,3
1.3.	prekėms ir paslaugoms	22,4	22,4
1.4.	ilgalaikiam turtui	-	-
2.	Mokyklų sveikatos priežiūros finansavimas:	95,8	95,8
2.1.	darbo užmokesčiui	73,2	73,2
2.1.	darbo užmokesčiui	22,6	22,6
	Iš viso:	373,3	373,3

9.2. Savivaldybei skirti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai ir jų panaudojimas visuomenės sveikatos priežiūros veiklai

Eil.Nr	Paskirtis	Skirti asignavimai (tūkst. Lt)	Panaudoti asignavimai (tūkst. Lt)
1.	Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro veiklos finansavimas:	145,6	145,6
1.1.	darbo užmokesčiui	33,3	33,3
1.2.	socialinio draudimo įmokoms	10,3	10,3
1.3.	prekėms ir paslaugoms	102,0	102,0
	Iš viso:	145,6	145,6

9.3. Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos, skirtos visuomenės sveikatos priežiūros veiklai ir jų panaudojimas

Eil.Nr	Paskirtis	Skirti asignavimai (tūkst. Lt)	Panaudoti asignavimai (tūkst. Lt)
1.	Mokyklų sveikatos priežiūros finansavimas:	191,8	191,8
1.1.	darbo užmokesčiui	146,4	146,4
1.2.	socialinio draudimo įmokoms	45,4	45,4
	Iš viso:	191,8	191,8

X. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO SAVIVALDYBĖS VYKDOMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS

Šiaulių miesto savivaldybės bendruomenės sveikatos taryba, patvirtinta Šiaulių miesto savivaldybės 2011 m. lapkričio 24 d. sprendimu Nr. T-315, nustatė šiuos 2014 metų Šiaulių miesto savivaldybės vykdomos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos prioritetines kryptis:

1. Sveikatos stiprinimas bendruomenėje (prioritetai teikiami vaikų ir paauglių sveikatos stiprinimui bei žalingų įpročių prevencijai).
2. Šeimos sveikatos gerinimas.
3. Tuberkuliozės profilaktika ir kontrolė.
4. Sveikatinimo renginiai:
  - 4.1. Mokslinė – praktinė konferencija skirta Visuomenės sveikatos stiprinimui.
  - 4.2. „Ruduo – sveikatos stiprinimo metas“ ir „Pavasaris – sveikos aplinkos kūrimo metas“ renginiai.
  - 4.3. Renginiams skirtiems organų ir kraujo donorystei propaguoti.
5. Traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktika.
6. Neinfekcinių susirgimų profilaktika (pirmenybė teikiama psichikos, širdies-kraujagyslių, vėžinių susirgimų profilaktikai).
7. Infekcinių susirgimų profilaktika (pirmenybė teikiama didelę grėsmę bendruomenei turinčių infekcinių susirgimų profilaktikai).

Jau eilę metų prioritetinėmis yra vaikų, paauglių ir jaunimo sveikatinimo programos, skirtos dantų ėduonies profilaktikai, jaunimo psichinės sveikatos stiprinimui ir psichologiniam švietimui, sveikos gyvensenos mokymui ir propagavimui, sveikai ugdymo aplinkai kurti ir sveikatos rizikos veiksnių profilaktikai ugdymo srityje, priklausomybių kontrolei. Savo indėlį vaikų sveikatos stiprinime įneša ir už savo vykdomas programas ir veiklą atsiskaito Visuomenės sveikatos biuras. Dėmesys skiriamas suaugusiųjų sveikatos stiprinimui ir ligų profilaktikai, sveikos gyvensenos propagavimui bendruomenėje.

XI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS PRIEMONIŲ VYKDYMAS

1. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOS

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų šaltiniai	Surinkta lėšų, litais
1.	Savivaldybės biudžeto lėšos	20 000
2.	Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšos	106 540
3.	Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos	152 000
4.	Lėšų likutis ataskaitinių biudžetinių metų pradžioje	30 800
Iš viso lėšų		309 340

**2. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS
ĮGYVENDINTOS PRIEMONĖS**

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos programų sritys	Vykdytų savivaldybės visuomenės sveikatos programų skaičius	Vertinimo kriterijų skaičius		Skirta lėšų, litais	Panaudot a lėšų, litais
			planuot a	įvykdyt a		
1	2	3	4	5	6	7
1.	Neinfekcinių ligų ir traumų profilaktikos ir kontrolės	1	4	4	900	9600
		1	9062	24601	6000	6000
		1	2002	2002	1000	1000
		1	214	241	800	800
	Iš viso	4	11 282	26 848	8 700	8 700
2.	Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės	1	2	2	1 000	1 000
		1	3	3	16 300	16 300
	Iš viso	2	5	5	17 300	17 300
3.	Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos	1	40	33	7000	7000
		1	119	96	1500	1500
		1	230	230	2000	2000
		1	16	13	1000	1000
	Iš viso	4	402	372	11 500	11 500
4.	Psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių ir smurto prevencijos	1	27	59	2500	2500
	Iš viso	1	27	59	2 500	2 500
5.	Vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo	1	27	37	600	600
		1	202	202	1000	1000
		1	81	41	1000	1000
		1	214	214	9000	8972,81
		1	58	217	900	900
		1	970	1041	660	700
		1	477	687	1600	1600
		1	550	551	1000	1000
		1	309	309	800	800
		1	37	37	1900	1900
		1	57	57	1700	1700
		1	37	53	2200	2200
		1	315	272	700	700
		1	3	3	1 300	1 300
1	4	4	1 000	1 000		
	Iš viso	15	3 341	3 725	25 360	25 332,81
6.	Gyventojų sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo skatinimo	1	141	151	1100	1100
		1	72	231	700	700
		1	63	89	1100	1100
		1	448	531	4200	4200
		1	11	13	500	500

	kenksmingumo organizavimas					
	Iš viso	1	23	23	5 500	5 500
13.	Savanoriškos neatlygintinos donorystės propagavimas	1 1	5428 11540	14228 12149	3000 2500	3000 2500
	Viso	2	16 968	26 377	5 500	5 500
	Iš viso	66	51 994	79 598	285 500	285 472.81

3. SAVIVALDYBĖS BENDRUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMAS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOMIS

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos programų sritys	Savivaldybės bendruomenės tikslinių grupių apibūdinimas	Savivaldybės bendruomenės tikslinių grupių gautos naudos apibūdinimas
1	2	3	4
1.	Neinfekcinių ligų ir traumų profilaktikos ir kontrolės	1. Neįgalieji ir jų artimieji, 10-70 m., 234 2. 29 mokyklų bendruomenės 3. Moksleiviai nuo 7 iki 14 m. 4. 1-3 klasių mokiniai (172)	1. 4 Renginiai, kvalifikuotų gydytojų konsultacijos bei žinių perteikimas, kaip teikti pirmąją pagalbą, elgtis traumų atveju. 2. Suteikta žinių apie sveiką gyvenseną, norint išvengti lėtinių neinfekcinių ligų, LNL profilaktiką. 3. Buvo vykdoma pėsčiųjų eismo dalyvių bei jaunųjų dviratininkų autotraumatizmo profilaktika. 4. Vykdyta traumų prevencija, organizuoti užsiėmimai apie saugų elgesį įvairiose situacijose.
2.	Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės	1. Dvi tikslines grupės: sveiki gyventojai bei sergantieji tuberkulioze 2. Sergantieji tuberkulioze, socialinės rizikos grupės, mokyklinio ir ikimokyklinio amžiaus vaikai	1. Paruošti 2 leidiniai apie rūkimą ir tuberkuliozę, rengtos pamokos mokyklose, konsultacijos tuberkuliozės tema. 2. Kokybiško gydymo nuo tuberkuliozės užtikrinimas, tuberkuliozės diagnostavimas ankstyvojoje stadijoje, vaikų tikrinimas, bendruomenės informavimas apie skiepus nuo tuberkuliozės.
3.	Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos	1. Įvairaus amžiaus ir socialinių grupių gyventojai 2. 20 šeimų (18-35 m.), šių šeimų 38 vaikai (2-12 m.), 5 jaunuoliai (18-287 m.),	1. Organizuota informacijos sklaida apie pasyvaus rūkymo žalą, skatinti rūkančiuosius atsisakyti žalingo įpročio. 2. Plėtota šeimos namų narių žalingų įpročių prevencija. ugdyti probleminių šeimų sveikos

		<p>10 išsituokusių moterų (26-49 m.) ir jų vaikai (3-17m.)</p> <p>3. Priklausomybę alkoholiui ir psichotropinėms medžiagoms turintys suimtieji ir nuteistieji</p> <p>4. 1-8 klasių mokiniai (500), kiti bendruomenės nariai (100)</p>	<p>gyvensenos įgūdžiai, stiprinti jų pozityvaus bendravimo įgūdžiai.</p> <p>3. Taikant dailės terapijos, improvizacijos ir vaidybos metodus padėti įkalintiems jaunuoliams giliau pažinti save</p> <p>4. Projekto metu formuojamas neigiamas mokinių nuostatas rūkymo atžvilgiu ir įtraukti į kūrybinę veiklą.</p>
4.	Psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių ir smurto prevencijos	1. Moterys, prostitucijos aukos, neturinčios socialinių garantijų.	1. Pagalba suteikta Šiaulių krašto nukentėjusioms nuo prekybos moterimis bei jų vaikams Padėta nukentėjusioms nuo seksualinio ar darbinio išnaudojimo Lietuvoje ar užsienyje.
5.	Vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo	<p>1. 7-14 metų amžiaus mokiniai</p> <p>2. 1-4 klasių mokiniai</p> <p>3. Jaunimo mokyklos bendruomenė</p> <p>4. Globos namų auklėtiniai</p> <p>5. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai, bendruomenė, 300 dalyvių</p> <p>6. 14-20 amžiaus mokiniai, 50 tėvai, 62 mokytojai</p>	<p>1. Įvykdyta pėsčiųjų eismo dalyvių bei jaunųjų dviratininkų autotraumatizmo profilaktika, jaunųjų dviratininkų mokymai.</p> <p>2. Projekto metu teikiama informacija ir žinios apie sveiką gyvenimo būdą, formuojamos mokinių vertybinės nuostatos dėmesį pakankamam fiziniam aktyvumui ir žalingų įpročių prevencijai.</p> <p>3. Organizuoti sveikatinimo, sporto renginiai, visapusiškai sveikos asmenybės ugdymas vykdant pozityvios prevencijos priemones.</p> <p>4. Sveikatinimo prioritetų pagalba sudarytos sąlygos vaikams su negalia emocinės, psichinės, fizinės sveikatos stiprinimui</p> <p>5. Padėta vaikams ir jų šeimos nariams išsiugdyti sveikatą stiprinančio fizinio aktyvumo nuostatas dalyvaujant gamtoje organizuojamuose renginiuose, suteikta žinių apie vėžio profilaktiką.</p> <p>6. Organizuotos sporto varžybos, ugdytas atsakingas požiūris į savo ir kitų sveikatą.</p>

		<p>7. 2-5 ir 6-7 metų vaikai</p> <p>8. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams (100), bendruomenei (150)</p> <p>9. 4-7 metų vaikams, sergantys kvėpavimo sistemos ligomis</p> <p>10. 4-7 metų vaikai, turintys netaisyklingą kūno laikyseną</p> <p>11. 2-6 m. ugdytiniai (100), progimnazijos mokiniai (177), bendruomenė (40)</p> <p>12. „Saulės“ pradinės mokyklos bendruomenė</p> <p>13. V.Kudirkos progimnazijos bendruomenė</p> <p>14. Rėkyvos bendruomenės nariai.</p>	<p>7. Vaikų sveikatos saugojimas ir stiprinimas, traumų prevencijos vykdymas nuo mažens padedant atrasti ir perimti svarbiausias vertybes, susijusias su sveikatos gerinimu.</p> <p>8. Stiprinta ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų sveikata suteikiant žinių ir gebėjimų pasirinkti tikslingą veiklą, atsisakyti neigiamai sveikatą veikiančių veiksnių.</p> <p>9. Plėtoti vaikų sveikatos saugojimo kompetencija, sudarant tinkamas sąlygas jų sveikatos stiprinimui.</p> <p>10. Vaikų netaisyklingos kūno laikysenos ir plokščiapėdiškumo šalinimas, profilaktikos sklaida tėvams ir pedagogams.</p> <p>11. Vykdyta visuomenės sveikatos prevencinę veiklą seniūnijoje organizuojant fizinių aktyvumą, sveikatinimo priemones, praktinius užsiėmimus.</p> <p>12. Vaikų asmeninių ir socialinių įgūdžių lavinimas bendraujant, bendradarbiaujant, sportuojant, keliaujant, koncertuojant, dalyvaujant paskaitose, užjaučiant, pasirūpinant kitais.</p> <p>13. Sveikatinimo projekto metu buvo siekiama ugdyti teisingą supratimą apie sveiką gyvenseną, daug dėmesio skirta žalingų įpročių prevencijai, dalyvavo 236 dalyvių.</p> <p>14. Spręstos vaikų ir jaunimo užimtumo problemos vasarą, vykdyta švietėjišką sveikatinimo veikla.</p>
6.	Gyventojų sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo skatinimo	<p>1. 70-85 metų amžiaus žmonės</p> <p>2. Bendruomenė</p>	<p>1. Sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas, įtraukiant kuo daugiau žmonių į aktyvią fizinę veiklą. Organizuotos popietės, seminarai, stovyklos sveikos gyvensenos temomis.</p> <p>2. Suorganizuoti šiaurietiško ėjimo renginiai, supažindinti su fizinio</p>

		<p>3.Senjorai</p> <p>4. Nėščiosios arba mamos su mažyiais (6-8 mėn.), pagyvenę asmenys</p> <p>5. Senjorai</p> <p>6. Regėjimo negalią turintys asmenys.</p>	<p>aktyvumo reikšme.</p> <p>3. Aktyvinti pensijinio amžiaus žmones, organizuojant daugiau masinių renginių gamtoje, rengtos sporto šventės, mankštos senjorams.</p> <p>4. Organizuotas 28-ių mankštų ciklas, gautos 503 mankštos paslaugos.</p> <p>5. Organizuoti sveikos gyvensenos renginiai, šiaurietiškas vaikščiojimas, mankštos.</p> <p>6. Populiarintas bėgimas kaip vienas iš pagrindinių sveikatinimo būdų, aktyvus laisvalaikio leidimas.</p>
7.	Burnos ertmės organų ligų profilaktikos	<p>1. Nėščiosios, vaikai iki 3 metų amžiaus bei jų tėveliai</p> <p>2. Ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikai</p> <p>3. Pensininkai, negalią turintys ir socialiai pažeidžiami gyventojai, turintys sunkius gretutinius susirgimus</p>	<p>1. Įvairios paskaitos. 660 klausytojų instruktuoti apie dantų valymą, dantų priežiūrą ir sveiką gyvenseną.</p> <p>2. Profilaktiškai patikrinti 6145 vaikai. Pravesta 370 pamokėlių-pratybų - dalyvavo 4490 vaikų, pravesta 3280 instruktažų apie dantų priežiūrą, skaitytos 4 paskaitos.</p> <p>3. Suprotezuoti 20 asmenų įvairių technologijų protezais pagal indikacijas.</p>
8.	Bendruomenės sveikatos stiprinimo, sveikatos mokymo, šeimos planavimo konsultavimo, sveikatos žinių populiarinimo ir visuomenės sveikatos propagavimo	<p>1. Buvę sportininkai (baigus aktyvųjį sportą) ir pagyvenę žmonės, 50-87 m.</p> <p>2. Šiaulių miesto bendruomenė, visos amžiaus grupės</p> <p>3. Moterys, sergančios krūties vėžiu, 20-85 m.</p> <p>4.Šiaulių miesto bendruomenė</p>	<p>Vykdyta sveikatos stiprinimo programa, daug dėmesio skirta fiziniam aktyvumui: sporto žaidynės, sporto šventės, turistinis sąskrydis</p> <p>2. Įtraukta Šiaulių miesto bendruomenė į sveikatinimo veiklą per kūno kultūrą</p> <p>3. Padėta krūties vėžiu sergančioms moterims tapti visavertėmis visuomenės narėmis, pasidalyta patirtimi, informuota visuomenė.</p> <p>4. Miesto bendruomenės aktyvinimas sprendžiant sveikatos problemas, psichikos sveikatos</p>

		<p>5. Moterys nuo 25 iki 74 metų ir vaikai nuo 6 iki 14 metų amžiaus</p> <p>6. Sergantys kaulų, raumenų ir sąnarių ligomis bei miesto bendruomenė</p> <p>7. Vaikai ir jų šeimos nariai</p> <p>8. Lopšelių-darželių bendruomenė, miesto visuomenė (3750 dalyvių)</p> <p>9. 15-19 m. amžiaus 500 mokiniai, 30 tėvų, 5 mokytojai</p> <p>10. Kurtieji ir neprigirdintys žmonės, įvairus amžius.</p> <p>11. Sergantys, 50-86 m. amžiaus.</p> <p>12. Visoms socialinėms grupėms</p> <p>13. Būsimos mamos ir tėveliai bei klausytojai nuo 16 iki 40 metų</p> <p>14 Jauni tėveliai, jų vaikai (600)</p> <p>15. Mokyklos bendruomenė</p>	<p>klausimus. Surengta konferencija, kurioje dalyvavo 123 dalyvių.</p> <p>5. Informacinių leidinių gamyba bei platinimas, organizuota informacijos sklaida apie vykdomas ligų prevencines programas, lytinę sveikatą.</p> <p>6.Surengta išvyka į sveikos stovyklą, konferencija osteoporozės tema</p> <p>7. Turistiniai sportiniai renginiai, išsiugdyti sveikatą stiprinančio fizinio aktyvumo nuostatas dalyvaujant gamtoje organizuojamose renginiuose.</p> <p>8. Buvo vykdoma sveikatos stiprinimo programa ikimokyklinio ugdymo įstaigose, daug dėmesio skirta vaikų sveikos gyvensenos įgūdžiams plėtoti, fiziniam aktyvumui ir edukacinių erdvių plėtojimui.</p> <p>9. Efektyviau telkti gimnazijos bendruomenę sveikatinimo veikloms, didinant gimnazijos mokinių saviraiškos galimybes.</p> <p>10. Socialinio-sveikatinimo modelio sukūrimas įtvirtinant asmenų su klausos negalia integracijos kokybę.</p> <p>11. Sumažinti hospitalizacijų skaičių dėl ligų paūmėjimų, užimtumo organizavimas.</p> <p>12. Atkreiptas dėmesys į lengvų kognityvinių sutrikimų poveikį žmogaus sveikatai, jų profilaktiką ir gydymą</p> <p>13. Dalyvavo 1000 įvairaus amžiaus bendruomenės narių, surengtas paskaitų ciklas iš 7 paskaitų.</p> <p>14. Suteikta žinių jauniems tėveliams apie vaiko raidą, priežiūrą, bendravimą ir kitų įgūdžių formavimą.</p> <p>15. Suteikta asmeninių ir socialinių įgūdžių sveikatinimo srityje bendraujant, bendradarbiaujant, sportuojant,</p>
--	--	---	---

		<p>16. Sergantieji cukriniu diabetu</p> <p>17. Visos amžiaus grupės</p> <p>18. Šiaulių miesto bendruomenė</p> <p>19. Šiaulių miesto bendruomenė</p> <p>20. Sergantieji cukriniu diabetu</p> <p>21. 13-18 metų moksleiviai</p> <p>22. Vaikai (iki 18 metų) sergantys cukriniu diabetu</p> <p>23. Rėkyvos seniūnijos gyventojai</p> <p>24. Miesto bendruomenė, asmenys, turintys fizinę negalią ar mišrių raidos sutrikimų</p>	<p>keliaujant, koncertuojant, dalyvaujant paskaitose, užjaučiant, pasirūpinant kitais.</p> <p>16. Sumažinti cukrinio diabeto komplikacijų atsiradimą mokant klientus ir jų šeimos narius</p> <p>17. Organizuoti pokalbiai ir renginiai apie sveiką gyvenseną, sveikos mitybos svarbą, žalingų įpročių prevenciją.</p> <p>18. Konferencijos „Gyvybės kultūra. Mylėk savo artimą kaip save patį“ organizavimas. 136 dalyvių, skaityti 4 pranešimai.</p> <p>19. Konferencijos „Sveikatingumo metai“ organizavimas. 100 dalyvių, skaityta 10 pranešimų.</p> <p>20. Atlikti profilaktiniai tyrimai, sveikos gyvensenos gebėjimų ugdymas.</p> <p>21. Edukacinių renginių organizavimas šeimos ir lytiškumo ugdymo tematika.</p> <p>22. Dalinai finansuojant insulino pompų įsigijimą, aprūpinti 3 vaikai, sergantys diabetu.</p> <p>23. Pagerinta Rėkyvos seniūnijos gyventojų sveikata, suteikiant informacijos apie netradicinę sporto šaką „Šiaurietiškas ėjimas“.</p> <p>24. Taikytas fizinės ir reabilitacinės veiklos poveikis fizinę negalią ar mišrių raidos sutrikimų turintiems asmenims.</p>
9.	Gyvenamosios aplinkos sveikatinimo	1. Įvairaus amžių grupių ir socialinių sluoksnių miesto gyventojai	1. Maudymosi sezono metu atlikti 64 tyrimai dėl įvairių mikrobiologinių ir fizikinių užterštumo parametrų.
10.	Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos	1. Šiaulių miesto bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai (797)	1. Parengta tyrimo metodologija, sukurt apklausos anketa, atlikta apklausa, išanalizuota, parengta ataskaita, suformuluotos išvados ir rekomendacijos.
11.	Mažas pajamas turinčių asmenų	1. Atskirties grupėms, bei prostitutcijos ir prekybos	Konsultuota žalos mažinimo klausimais, teikta psichologinė ir

	sveikatos priežiūros gerinimas	žmonėmis aukoms 2. Socialiai neapdrausti, mažas pajamas turintys, priklausantys nuo psichotropinių medžiagų, benamiai, buvę kaliniai (704) 3. 250 vaikų, socialiai remtini žmonės, sportininkai	medicinos konsultacija. 2. Pacientai nukreipti į gydymo įstaigas, gavo pirmąją medicinos pagalbą, asmens higienos paslaugas. 3. Suteiktos fizinės medicinos ir reabilitacijos paslaugos 349 vaikams ir 5 socialiai remtiniams gyventojams, atliktos 4947 procedūros.
12.	Tikslinės grupės asmenims privalomasis profilaktinis aplinkos kenksmingumo organizavimas	1. Šeimoms, patenkančioms į socialinės rizikos grupę	1. Bendradarbiaujant su Šiaulių m. socialinių paslaugų centru išnaikinti buitiniai kenkėjai (blusos, tarakonai ir kiti buitiniai kenkėjai) 23 probleminių šeimų gyvenamosiose patalpose. Sumažinti užkrečiamų ligų šaltiniai mieste.
13.	Savanoriškos neatlygintinos donorystės propagavimas	1. Ligoniai ir mokiniai iki 18 m. 2. 18-65 m. amžiaus potencialūs donoriai (1383)	1. Renginiai apie neatlygintą donorystę, 83 paskaitos, piešinių konkursas, edukaciniai užsiėmimai. Edukacinės paskaitos KDC ir RŠL patologinės anatomijos muziejuje. 2. Padėti gydymo įstaigoms apsirūpinti saugiais kraujo komponentais.

4. INFORMACIJOS APIE SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINTAS PRIEMONES SKLAIDA

Eil. Nr.	Informavimo ir viešinimo priemonės pavadinimas	Įgyvendintų informavimo ir viešinimo priemonių skaičius	Paviešintų savivaldybės visuomenės sveikatos programų skaičius
1	2	3	4
1.	Vietinė ir respublikinė TV, radijas, spauda	Vietinė TV – 10 laidų Radijas - 9 laidos Vietinė spauda – 89 straipsniai Respublikinė spauda- 3 straipsnių Internetinės svetainės - 68 Leidiniai - 2000	65
2	Parodos, konferencijos, seminarai, konkursai	Parodos - 21 Konferencijos - 12 Seminarai - 2	61

		Konkursai - 17 Viktorina - 9 Paskaitos - 116 Mokymai - 1109 Pamokos-pratybos - 369 Popietės - 11 Diskusijos - 19 Pranešimas - 86 Akcijos - 98 Renginiai – 551 Užsiėmimai – 165 Šventės - 200	
3	Projektų paraiškos formos, programų vykdymo sutartys, kvietimai teikti programų rengimo paraiškas	82 paraiškos 66 sutartys	65
4.	Spausdinti ir elektroniniai leidiniai (plakatai, lankstinukai, skrajutės, garso ir vaizdo reklaminė medžiaga)	Plakatai - 65 Lankstinukai - 9991 Skrajutės - 5452 Garso ir vaizdo reklaminė medžiaga - 23 Metodika – 1 Anketa - 1 Kalendoriukai - 230 Padėkos, diplomai - 200 Informaciniai pranešimai - 35 Leidiniai – 3065 Informacinė ir edukacinė medžiaga - 112909	33
5.	Aiškinamieji ir informaciniai standai	57	34
6.	Išorinės ženklavimo priemonės programos įvaizdžiui formuoti (lipdukai ir kt.)	Lipdukai - 1203 Informaciniai ženklai - 1 Skelbimai - 56 Kvietimai - 525 Rašikliai - 150 Informaciniai biuleteniai - 302	28
7.	Savivaldybės interneto puslapis	www.siauliai.lt http://www.siauliai.lt/sveikata/index.php	
8.	Savivaldybės visuomenės sveikatos programų įvertinimo medžiaga	Bendruomenės sveikatinimo programų vykdymo ataskaitos popieriniame variante	66

5. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS
ADMINISTRAVIMO TOBULINIMAS

Eil. Nr.	Problemos, susijusios su Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos administravimu	Pasiūlymai, kaip tobulinti savivaldybės visuomenės sveikatos programų rengimą, finansavimą ir įgyvendinimą
1	2	3
1.	Projektų rengėjai dažnai negauna visos prašomos sumos, todėl negali vykdyti visų numatytų ir reikalingų veiklų.	
